

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Освітня програма	44558 Професійна освіта
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	015 Професійна освіта

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	154
Повна назва ЗВО	Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Ідентифікаційний код ЗВО	08571340
ПІБ керівника ЗВО	Коваль Мирослав Стефанович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.ldubgd.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/154>

ЗВО є вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання)

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	44558
Назва ОП	Професійна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра практичної психології та педагогіки
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра іноземних мов та перекладознавства; кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	154480
ПІБ гаранта ОП	Литвин Андрій Віленович
Посада гаранта ОП	Професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	a.lytvyn@ldubgd.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(096)-127-18-69
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.
очна вечірня	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (далі Університет) є ЗВО із специфічними умовами навчання, одним із пріоритетних напрямів діяльності якого є підготовка кадрів вищої кваліфікації в галузі безпеки людини. У 2016–2021 рр. в Університеті функціонувала спецрада К35.874.03 за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) проводиться в Університеті з 2016 р., коли була затверджена (прот. ВР №5 від 19.02.2016 р.) ОП «Професійна освіта» з освітньою складовою 60 кредитів ЄКТС. Потреба в ОП виникла передусім у зв'язку з необхідністю створити перспективи для НДР кращих викладачів.

У 2019 р. було затверджено нову редакцію ОП «Професійна освіта» (прот. ВР ЛДУБЖД № 1 від 04.09.2019 р.), яка відповідає розробленому Тимчасовому стандарту вищої освіти ЛДУБЖД (прот. ВР ННІ ПтаСЗ № 3 від 15.03.2019 р.). Коригування торкнулись способів викладання й критеріїв оцінювання, ресурсного забезпечення, змісту та переліку освітніх компонент, реалізації вибіркової складової, а також форми атестації здобувачів відповідно із змінами до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, внесеними згідно з Постановою КМУ №283 від 03.04.2019 р.

У 2022 р. ОП «Професійна освіта» ще раз переглянуто (прот. ВР ЛДУБЖД № 11 від 13.07.2022 р.). Основні зміни стосуються програмних компетентностей і результатів навчання, освітніх компонент і структурно-логічної схеми. Уточнені характеристика програми, способи викладання й оцінювання, орієнтовні напрями досліджень.

До розробки і вдосконалення ОП залучені НПП Університету (д.пед.н., проф., член-кор. НАПН України М.М.Козяр, д.пед.н., проф. А.В.Литвин, д.пед.н., проф. Л.А.Руденко, д.пед.н., доцент А.Я.Цюприк, ад'юнкт К.М.Березяк), а також зовнішні стейкхолдери і провідні науковці галузі (начальник кафедри поведінкових наук та військового лідерства НАСВ ім. гетьм. П.Сагайдачного, д.пед.н., доцент О.С.Капінус, доцент ВСП «Львівський ННЦ ПО» УДУ ім. М.Драгоманова, д.пед.н., доцент Ю.І.Колісник-Гуменюк, доцент кафедри педагогіки та психології ЛДУФК ім. І.Боберського, к.пед.н., доцент Т.Ф.Матвійчук та ін.).

Рецензентами ОП виступили директор ННІ педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації ВДПУ ім. М.Коцюбинського, дійсний член НАПН України, д.пед.н., проф. Р.С.Гуревич і провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу НАДПСУ ім. Б.Хмельницького, д.пед.н., проф. О.В.Діденко. До обговорення ОП залучалися представники академічної спільноти, викладачі, роботодавці, здобувачі освіти.

ОП спрямована на підготовку кадрів вищої кваліфікації для проведення науково-педагогічних досліджень й ефективного викладання у вищій, фаховій передвищій і професійній (професійно-технічній) освіті. Процес підготовки орієнтований на формування компетентностей і задоволення інтересів здобувачів, генерування та впровадження інновацій у професійну освіту.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	ОВ	ОД	ОВ
1 курс	2022 - 2023	1	0	1	0	0
2 курс	2021 - 2022	2	0	2	0	0
3 курс	2020 - 2021	2	0	2	0	0
4 курс	2019 - 2020	3	0	2	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самоцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	29876	6883
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	26497	6371
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	3379	512
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОНП ПО ДФ 2019.pdf</i>	oLoqNMpxKTfoBVuyIPJT8X2uEjztkjKwc8S+9634YME=
Освітня програма	<i>ОНП ПО ДФ 2016.pdf</i>	qNS41FQA2IqyEUeFNldXkBXOU4K4FCTAgbKX7cYv8Lk=
Освітня програма	<i>ОНП ПО ДФ 2022.pdf</i>	tnq5XbGbraL7L44lV8+jOaetHJDRyFEfMAp+pPWfOb4=
Навчальний план за ОП	<i>НП ПО ДФ 2019.pdf</i>	QVDPAY8fmPoVSjcFwFv4Eb+fl70/AS9LoBukgV/yffg=
Навчальний план за ОП	<i>НП ПО ДФ 2016.pdf</i>	a7JwFhS/H/6NvoAq3qnqt19RTJ8fqAbjm9toYiKifwA=
Навчальний план за ОП	<i>НП ПО ДФ 2022.pdf</i>	9bPBwrjn7OBUU1W3SAvMBgPLblA3h9HiWabkHdMu/VY=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензії ОНП ПО ДФ 16-22.pdf</i>	WyuBHPotLN9sEezDZnZ8duAoVaJwAW8TQ2lnVquoxJk=

1. Проектування та цілі освітньої програми**Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?**

Метою навчання за ОНП є підготовка кадрів вищої кваліфікації для викладацької та науково-дослідної діяльності в різних закладах професійної освіти і науково-дослідних установах; формування та розвиток у здобувачів компетентностей, що дають змогу продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти, проводити науково-дослідницьку, науково-методичну діяльність, а також впроваджувати результати в освітню практику, демонструючи інноваційність, самостійність, академічну доброчесність.

Провідні цілі програми:

- забезпечення якісної підготовки здобувачів за спеціальністю 015 Професійна освіта;
- створення умов для самореалізації здобувачів, розвитку їхнього наукового та викладацького потенціалу;
- мотивування та стимулювання щодо вироблення нових ідей і реалізації інноваційних проектів;
- сприяння успішному виконанню завдань наукового дослідження.

Основні особливості програми:

- можливість реалізації дослідницького пошуку у ЗВО із специфічними умовами навчання (контингент курсантів, специфіка організації навчання та ін.);
- можливість впроваджувати експериментальні програми підготовки фахівців, робота яких пов'язана з екстремальними обставинами, зокрема ліквідації надзвичайних ситуацій (в Університеті функціонує навчальна пожежно-рятувальна частина, яка може бути експериментальним майданчиком);
- співпраця університету з Асоціацією закладів ЄС у галузі безпеки людини (EFSCA) дає змогу виконувати порівняльні дослідження у цій галузі професійної освіти тощо.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

У «Стратегії та концепції розвитку ЛДУБЖД до 2029 року» (<https://cutt.ly/pEobjpo>) місія Університету полягає у

створенні «умов для надання якісної сучасної освіти в галузі безпеки людини через вільне творче навчання та наукові дослідження відповідно до потреб суспільства, зумовлених розвитком держави, науки, економіки та культури», стратегією Університету передбачено «здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, наукової і науково-технічної експертизи».

Цілі ОНП відповідають Концепції наукової діяльності ЛДУБЖД на 2020-2025 рр. (<https://cutt.ly/UEobJb1>), згідно з якою до пріоритетних наукових напрямів належать дослідження та розроблення педагогічних аспектів освітньої діяльності у галузі безпеки людини, зокрема з таких проблем: освітньої діяльності в галузі безпеки людини; інформаційно-комунікаційної освітньої діяльності; підвищення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників профільних ЗВО.

До низки заходів щодо удосконалення наукової діяльності в Університеті належить підвищення ефективності підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів для Університету та ДСНС України шляхом модернізації освітньо-наукових програм і вибору актуальної тематики досліджень.

Завдання Університету, що узгоджуються з цілями освітньої програми: розвиток наукового забезпечення психологічних і педагогічних проблем підготовки фахівців із ліквідації надзвичайних ситуацій (<https://cutt.ly/UEobJb1>).

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Здобувачі залучені до процесу перегляду ОНП, входять до складу Наукового товариства студентів, курсантів, слухачів, ад'юнктів, докторантів і молодих вчених Університету та Ради молодих учених (<https://cutt.ly/oEomcfe>), представлені у Вченій раді Університету, Вченій раді ННІ ПтаСЗ і мають змогу вносити пропозиції з питань підвищення якості освітнього процесу, вдосконалення науково-дослідної роботи та ін. Інтереси здобувачів враховані під час розроблення дисциплін професійного циклу, наповнення каталогу вибіркових дисциплін, а також у рекомендованій тематиці досліджень. Враховуючи інтереси здобувачів сформульовано ПР14, ПР15.

У процесі формулювання цілей ОНП і програмних результатів було враховано пропозиції здобувачів (до розробки ОНП залучено ад'юнкта К.Березяк). Систематично здійснювався моніторинг наукових зацікавлень, потреб здобувачів, їхніх ставлень до змісту та викладання (опитування, анкетування, участь у засіданнях кафедри ППтаП, взаємодія з Радою молодих учених). Здобувачі та випускники періодично запрошувалися на засідання робочої групи: О.Замфереско, Т.Конівіцька, Г.Федюк, В.Боднарчук та ін. Під час звітів здобувачі та наукові керівники висловлювалися щодо напрямів удосконалення навчання. З урахуванням їхніх пропозицій було: упроваджено вибіркові дисципліни «Військова педагогіка», «Психопедагогіка безпеки»; оновлено зміст «Філософія науки», «Теорія і методика професійної освіти» та ін.); змінено програму дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».

- роботодавці

Роботодавці мають змогу ознайомитися з ОНП і внести відповідні зауваження і рекомендації щодо цілей і програмних результатів навчання (<https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita>). З ними обговорюються питання проходження педагогічної практики, створення експериментальних баз та ін. Потреби роботодавців відображені у змісті дисциплін (ОКП 1, ОКП 3, ОКП 4), програмних результатах ПР09, ПР10 і в тематиці наукових досліджень. До розробки й удосконалення ОНП було залучено: начальника кафедри МПЗ НАСВ ім. Гетьмана П. Сагайдачного О. Капінуса, який запропонував включити до навчального плану обов'язкову дисципліну «Модернізація сучасної професійної освіти»; директора ВПУ № 20 м. Львова С. Василю, яка закликала більше уваги приділити специфіці викладання у ЗП(ПТ)О; директора НМЦПТО у Львівській обл. В. Бобка, який висловився щодо структури освітнього компонента ОНП; начальника ПО В. Слободяника, який виклав міркування щодо якості педагогічної практики; начальника ННІ ПіСЗ В. Карабина, який вказав на необхідність залучити до освітнього процесу фахівців-практиків. Відбуваються зустрічі групи забезпечення ОНП із стейкхолдерами (зокрема 20.12.21 р., 17.05.2022 р., 8.12.22 р.), яких ознайомлено із завданнями, структурою та змістом ОНП, кадровим та іншим забезпеченням, методикою формування компетентностей, програмними результатами навчання тощо (<https://ldubgd.edu.ua/node/6318>, <https://ldubgd.edu.ua/node/7105>). За результатами зустрічей узгоджено низку пропозицій, які враховані під час перегляду ОНП у 2022 р.

- академічна спільнота

Кафедра ППтаП регулярно проводить зустрічі, на яких із представниками ЛДУБЖД та інших закладів обговорюються проблеми навчання здобувачів і наповнення ОНП. Зокрема з представниками академічної спільноти обговорювались зміст, програмні компетентності, коригувались результати навчання (директор ІПООД ім. І. Зязюна Л. Лук'янова; завідувач кафедри технологічної та професійної освіти ДДПУ ім. І. Франка Л. Оршанський; проректор з наукової роботи ВДПУ ім. М. Коцюбинського А. Коломієць). Доцент ВСП «Львівський ННЦ ПО» УДУ ім. М. Драгоманова Ю. Колісник-Гуменюк висловила пропозицію доповнити вибірковий блок; доцент кафедри педагогіки і психології ЛДУФК, Т. Матвійчук рекомендувала конкретизувати особливості програми. Представники ЛДУБЖД – проректор з наукової роботи А. Кузик ініціював проведення неформальних заходів; начальник НМЦ М. Сичевський зазначив необхідність урахування зауважень експертів НАЗЯВО до інших ОНП; заступник ННІ ПСЗ І. Бабій вказала на необхідність внесення наукового журналу до переліку фахових видань; заст. начальника відділу ВСГПЗ І. Коваль запропонував створити англomовну сторінку ОНП.

Рецензенти ОНП: провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу НАДПСУ ім. Б. Хмельницького О. Діденко запропонував подати більш креативно програмні компетентності та результати підготовки; директор ННІ ВДПУ ім. М. Коцюбинського Р. Гуревич рекомендував чіткіше виписати орієнтацію та фокус програми.

Погляди академічної спільноти відображено у ПР03, ПР05, ПР13.

- інші стейкхолдери

Науково-педагогічні працівники, залучені до ОНП є членами громадської організації – Всеукраїнського товариства «Рідна школа», де разом із здобувачами вищої освіти обговорюються освітні та педагогічні проблеми і шляхи їх подолання, зокрема стан реалізації, перспективи концепції «Нова українська школа», питання децентралізації та регіоналізації професійної підготовки фахівців, підвищення педагогічної майстерності викладачів тощо, що у свою чергу знайшло відображення у формулюванні тематики дисертаційних досліджень здобувачів. Викладачі, здобувачі ОНП беруть участь у заходах, ініційованих товариством «Рідна школа», зокрема Всеукраїнських педагогічних конгресах, а також наукових заходах, присвячених постатям видатних українських педагогів, мислителів, просвітителів, науковців.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

ОНП базується на положеннях міжнародних документів (зокрема «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», 2015) і враховує перспективні вимоги професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», 2021.

Цілі ОНП і програмні результати відбивають тенденції розвитку спеціальності з урахуванням потреб підвищення кадрового потенціалу закладів професійної освіти, а також тенденції утвердження принципів академічної доброчесності, продукування інновацій у неперервній професійній освіті, забезпечення студентоцентрованої діалогічної взаємодії, інформатизації освіти тощо.

ОНП має академічну, прикладну та дослідницьку спрямованість. Програмні результати відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці, оскільки орієнтовані на підготовку висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, які володіють комплексом концептуальних і методологічних знань, спеціалізованих умінь і навичок для бачення та випереджувального розв'язання значущих проблем у процесі виконання обов'язків викладача, науковця-дослідника в галузі професійної педагогіки.

Тенденції розвитку спеціальності та ринку праці враховано під час перегляду програмних компетентностей і результатів навчання за участю стейкхолдерів, академічної спільноти, здобувачів. Ці тенденції вивчаються в ОКП з «Модернізація сучасної професійної освіти», вибірковій дисципліні «Інноваційні технології професійної освіти» і відображені у ПРО5, ПРО6, ПР11, ПР13, ПР15.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Специфікою Університету є те, що замовником підготовки докторів філософії є ДСНС України. Підготовка здобувачів за ОНП відповідає завданням ДСНС, одним з яких є організація провадження наукової, науково-технічної діяльності, участь у проведенні прикладних науково-дослідних робіт, розроблення та затвердження галузевих стандартів (<https://cutt.ly/6ZivLWm>). Для повноцінного функціонування органів і підрозділів цивільного захисту особовому складу потрібна ґрунтовна професійна підготовленість. Це вимагає підвищення рівня досліджень з метою створення модернізованої системи професійної підготовки майбутніх працівників ДСНС. Галузевий контекст врахований у тематиці досліджень ад'юнктів.

Водночас у процесі формулювання цілей ОНП враховувався регіональний контекст, зокрема Стратегія розвитку Львівської обл. на період 2021-2027 р. (<https://cutt.ly/vZivVXI>), де зазначено, що рівень інтегрованості науки, освіти та реального сектору економіки залишається недостатнім. Одним із завдань є підвищення інноваційної активності здобувачів, що займається науковою, науково-технічною діяльністю. Установи, підприємства західних областей потребують висококваліфікованих фахівців, які готові до кооперації із європейськими партнерами. З огляду на це ОНП орієнтована на підготовку випускника, спроможного до: модернізації професійної освіти; саморозвитку; мобільності тощо. Ці завдання лягли в основу тематик дисертаційних робіт аспірантів. Галузевий і регіональний контексти враховано у ПРО6, ПР13, ПР14.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання ОНП було вивчено та враховано досвід вітчизняних програм підготовки здобувачів за спеціальністю 015 «Професійна освіта» провідних вітчизняних ЗВО і наукових установ, зокрема Вінницького державного педагогічного ун-у ім. М.Коцюбинського, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, Дрогобицького державного педагогічного ун-у ім. І. Франка, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України, Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, Українського державного ун-у ім. М.П.Драгоманова, Тернопільського національного педагогічного ун-ту ім. В.Гнатюка, а також методичні рекомендації (Розроблення освітніх програм / за ред. В.Г. Кременя. Київ, 2014).

Було також досліджено приклади підготовки фахівців з освітніх наук у зарубіжних закладах, зокрема прогресивний досвід навчання докторів філософії партнерів із Республіки Польща, зокрема з Головної школи пожежної безпеки, м. Варшава. З урахуванням досвіду Кінгстонського ун-у (Лондон) (<https://cutt.ly/CZiv2wH>) внесено зміни до змісту ОКЗ 4 «Методологія та організація наукових досліджень» для забезпечення професійної спрямованості та наступності (прот. кафедри № 7 від 24 січня 2021р.). З метою міжнародної мобільності запроваджено курси поглибленого вивчення іноземних мов (<https://cutt.ly/eZiv87s>).

Вивчення кращого досвіду сприяло узгодженню змісту освітньої та наукової складової з орієнтацією на досягнення цілей і програмних результатів навчання.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти України для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 015 Професійна освіта на час розроблення й перегляду ОНП відсутній. Під час формування програмних результатів навчання проектною групою було враховано положення документів «Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» (2006), «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)» (2015), «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) і вимоги Національної рамки кваліфікацій (2020). Крім того, брався до уваги професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», розроблений МОН України і затверджений Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 № 610.

У зв'язку з відсутністю затвердженого стандарту вищої освіти на третьому рівні за спеціальністю 015 було розроблено та затверджено Тимчасовий стандарт ЛДУБЖД для цього рівня освіти. ОНП відповідає 4 групам компетентностей, які передбачені цим стандартом згідно п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261) (<https://cutt.ly/OZiv5QH>), а саме: 1) здобуття глибоких знань із спеціальності: ОКЗ 5, ОКП 1, ОКП 2, ОКП 3; 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями: ОКЗ 2, ОКЗ 3; 3) набуття універсальних навичок дослідника: ОКЗ 4; 4) здобуття мовних компетентностей: ОКЗ 1. Для оволодіння сучасними методами наукової та педагогічної діяльності передбачені ОКП 1, ОКП 2, ОКП 4.

Загалом програмні результати відповідають НРК 8-ого кваліфікаційного рівня:

- знання (концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності): ПРО1, ПРО2, ПРО3;

- уміння/навички (спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики): ПРО4 – ПРО7; (започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей): ПР13, ПР14, ПР15;

- комунікація (вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях): ПРО8, ПРО9;

- відповідальність і автономія (демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення): ПР10, ПР11, ПР12.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Зміст ОНП забезпечує досягнення рівня вищої освіти, який відповідає 8-му кваліфікаційному рівню НРК, що передбачає здатність здобувача розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

За відсутності стандарту під час розроблення ОНП було зіставлено опис 8-го рівня НРК і програмних результатів навчання. За кожним дескриптором НРК виокремлено відповідні програмні результати і здійснено добір освітніх компонентів, що уможливають їх формування. Програмні результати за дескриптором «концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності» (ПРО1, ПРО2, ПРО3) здобувачі одержують у дисциплінах ОКЗ 3 «Філософія науки», ОКЗ 4 «Методологія та організація наукових досліджень» та ін. Програмні результати за дескриптором «спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики» (ПРО4 – ПРО7) формуються на курсах ОКЗ 5 «Педагогіка і психологія вищої школи», ОКП 1 «Теорія і методика професійної освіти», ОКП 2 «Методи наукових досліджень у педагогіці», ОКП 3 «Модернізація сучасної професійної освіти», Здатність «започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей» (ПР13, ПР14, ПР15) забезпечується ОКЗ 4 «Методологія та організація наукових досліджень», ОКП 1 «Теорія і методика професійної освіти», ОКП 2 «Методи наукових досліджень у педагогіці», ОКП 4 «Педагогічна практика». «Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях» (ПРО8, ПРО9) формується у ОКЗ 1 «Іноземна мова наукового спілкування». Дескриптор НРК «демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення» (ПР10, ПР11, ПР12) забезпечується вивченням ОКЗ 2 «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці» та ОКП 4 «Педагогічна практика» та ін.

Відповідність ПРН вимогам НРК досягається: регулярним плануванням освітньої діяльності, моніторингом і періодичним переглядом програми із залученням стейкхолдерів; посиленням кадрового потенціалу; реалізацією індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів; наявністю ресурсів для організації освітнього процесу та наукової підтримки здобувачів; розвитком інформаційних систем; забезпеченням публічності інформації; створенням системи запобігання академічній недоброчесності; сприянням в академічній мобільності тощо.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

48

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

36

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

12

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 015 Професійна освіта. Об'єктом вивчення є теорія і методика професійної освіти. Цілі навчання полягають у формуванні у здобувачів комплексу концептуальних і методологічних знань, спеціалізованих умінь і навичок для розв'язання значущих проблем у професійній діяльності, науки та інновацій у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, наукові підходи, ідеї та концепції в галузі професійної освіти, принципи й умови їх використання, які формують компетентності здобувачів.

Предметна область ОНП складається із взаємопов'язаного освітнього та науково-дослідницького компонентів. Навчальним планом передбачено 9 обов'язкових освітніх компонентів, що забезпечують набуття інтегрованої компетентності, а широкий спектр вибіркового дисциплін дає змогу засвоїти прикладні аспекти і поглибити знання в досліджуваній сфері. Ознайомлення здобувачів із закономірностями, принципами, методологічними підходами, особливостями проектування освітніх моделей здійснюється у процесі вивчення дисципліни «Методи наукових досліджень у педагогіці» (4 кред.). Набуття базових знань із професійної освіти, ознайомлення з її структурою, принципами професійного навчання і виховання; формування вмінь використовувати педагогічний інструментарій забезпечує дисципліна «Теорія і методика професійної освіти» (4 кред.). Проблеми освітньої політики, стратегічні завдання й напрями реформування професійної освіти, особливості підготовки педагогів нової генерації є предметом курсу «Модернізація сучасної професійної освіти» (3 кред.). Формування знань з організації науково-дослідницької роботи, опанування методами досліджень здійснюється в курсах «Методологія та організація наукових досліджень» (6 кред.), «Методи наукових досліджень у педагогіці» (4 кред.) і «Прикладні інформаційні технології освітньої та наукової діяльності» (3 кред.).

Перспективи компаративістичних досліджень, засади дуального навчання тощо окреслені в курсі «Порівняльна професійна педагогіка» (3 кред.). Ознайомлення із сучасними підходами до побудови професійної освіти, інноваційних моделей освітнього процесу реалізується в дисципліні «Інноваційні технології професійної освіти» (3 кред.). Формування проектних компетентностей у контексті педагогічного дослідження здійснюється у курсі «Управління науковими проектами та реєстрація прав інтелектуальної власності» (3 кред.). Нормативно-правова база організації освітнього процесу та управління професійною підготовкою вивчається в дисципліні «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» (3 кред.). Специфічні принципи і методи освіти у сфері безпеки розкриваються в курсах «Психопедагогіка безпеки» (3 кред.) і «Військова педагогіка» (3 кред.).

Тематика наукових досліджень здобувачів відповідає спеціальності 015 Професійна освіта та спрямована на широке коло інноваційних векторів розвитку теорії та практики професійної освіти.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Можливість формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>), «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/bE8zqs5>), «Положення про порядок визнання у ЛДУБЖД результатів попереднього навчання здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/RE8ztuI>) та «Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/4E8vjWU>):

- навчанням здобувачів за індивідуальним планом на основі структурно-логічної схеми ОНП; реалізується через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, дисциплін, методів навчання та передбачає особистісно орієнтований підхід з урахуванням потреб здобувачів, проблематики дослідження;
- самостійний вибір освітніх компонентів із вибіркової частини, відповідно до наукових і професійних інтересів і теми дослідження.
- у процесі формальної та неформальної навчальної діяльності, зокрема в рамках реалізації академічної мобільності на базі вітчизняних і зарубіжних ЗВО (наукових установ), яка сприяє повному розвитку здібностей;
- наукова складова ОНП передбачає проведення власного дослідження згідно з індивідуальним планом, в якому визначається зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт здобувача.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) обсяг дисциплін за вибором ад'юнкта становить не менше 25 % загальної кількості кредитів. Обсяг вибіркових освітніх компонентів ОНП становить 12 кредитів ЄКТС. Вибіркові дисципліни є обов'язковою складовою індивідуального навчального плану ад'юнкта, аспіранта, що враховує галузевий, зарубіжний і український контекст розвитку професійної освіти, а також сприяє досягненню програмних результатів. Упродовж 2016–2019 рр. обрання вибіркових дисциплін здійснювалося за блоковим принципом (було запропоновано три блоки вибіркових дисциплін з урахуванням фокусу ОНП і проблематики дисертацій. З 2020 р. цей принцип було змінено, що зумовлено особистісно орієнтованим підходом в організації дослідницької й освітньої діяльності.

Вибіркові дисципліни, запропоновані для вивчення в поточному навчальному році, формуються в каталог дисциплін вільного вибору для кожного рівня вищої освіти і спеціальності. Перелік та опис цих дисциплін для здобувачів ОНП розміщені у ВНС «Віртуальний університет» (<http://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=3269>). Протягом двох місяців після зарахування до ад'юнктури Університету здобувач обирає вибіркові дисципліни з переліку, що пропонується. При цьому здобувачі мають право обирати навчальні курси, що пропонується для інших спеціальностей і рівнів вищої освіти, які пов'язані з тематикою його дисертаційного дослідження (за погодженням із науковим керівником). Після погодження ад'юнкта, аспіранта подає рапорт (заяву) до ад'юнктури про обрання вибіркових дисциплін. Вони відображаються в індивідуальному навчальному плані. Здобувач має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням з науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою. Інформація про обрання вибіркових дисциплін начальник ад'юнктури подає в навчально-методичний центр Університету.

З метою відповідності освітніх пропозицій науковим інтересам аспірантів проводиться регулярне моніторингове опитування (<https://cutt.ly/4RkY0qx>). Освітні потреби аспірантів вивчаються також під час проміжних звітів, спільних наукових і практичних заходів. З урахуванням побажань і наукових зацікавлень здобувачів, а також зауважень і міркувань стейкхолдерів перелік вибіркових дисциплін щорічно оновлюється. Це дає змогу акцентувати на дослідницьких потребах здобувачів, гнучкіше реагувати на їхні запити.

За обґрунтованої потреби засвоєння навчальних дисциплін може відбуватися на базі інших закладів освіти в межах реалізації права здобувача на академічну мобільність.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) практична підготовка здобувачів за ОНП відбувається під час практичних занять, виконання наукового дослідження та проходження педагогічної практики (ОКП 4; 4 кредити ЄКТС).

Педагогічна практика є важливим компонентом ОНП. Вона спрямована на поглиблення комплексу професійних умінь, навичок самостійної навчально-методичної, науково-педагогічної та викладацької діяльності, розвиток професійних якостей майбутніх викладачів. При цьому відбувається формування загальних (ЗК05), фахових (ФК02, ФК04, ФК05) компетентностей і програмних результатів (ПР 7, ПР 10, ПР 11, ПР 13, ПР 14).

Згідно з графіком навчального процесу педагогічна практика проводиться наприкінці другого року навчання.

Передумовою для проходження практики є успішне виконання здобувачами освітнього компоненту ОНП.

Педагогічну практику проводять, як правило, на кафедрі, на якій працює науковий керівник ад'юнкта (аспіранта), під організаційно-методичним керівництвом завідувача цієї кафедри.

За результатами практики здобувачі подають звіт, щоденник, презентують результати на засіданні очно або онлайн, під час якого конкретизуються основні види діяльності, надаються рекомендації, здійснюється самоаналіз.

Власні наукові дослідження здобувачі мають можливість проводити у науково-дослідних лабораторіях ЛДУБЖД (<https://ldubgd.edu.ua/node/4939>), а також у інших закладах та установах відповідно до укладених угод.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

ОНП передбачає оволодіння соціально спрямованими, «м'якими» навичками, завдяки яким фахівець здатен успішно взаємодіяти під час вирішення завдань. ПР11 передбачає набуття вміння виявляти лідерські якості, відповідальність, самостійність, автономність і професійну мобільність, спроможність адаптуватися до нових освітніх ситуацій і наукових викликів, ухвалювати адекватні рішення та корегувати власну роботу.

Передбачено формування таких soft skills: критичне мислення (ЗК01, ЗК03), ціннісні орієнтири (ЗК01), соціальна відповідальність (ЗК02), креативність, готовність генерувати нові ідеї (ЗК02), мультикультурність (ЗК03), комунікабельність (ЗК04), здатність до самооцінки (ЗК05), здатність мотивувати (ЗК05), усвідомлення гендерної рівності (ЗК05), наполегливість, обов'язковість (ЗК06), командна робота (ЗК01, ЗК06), готовність працювати етично (ЗК06). У силабусах визначено перелік соціальних навичок, що формуються з урахуванням проблематики дисципліни. Засвоєння навичок міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді, дотримуючись принципів етики передбачається процесом навчання. Виступи з доповіддю сприяють відпрацюванню навичок самопрезентації, вміння відстоювати свої погляди, у колективних обговореннях – управлінню інформацією, креативному мисленню, формулюванню думки. Розвитку цих навичок сприяють інноваційні, інтерактивні технології навчання, індивідуальні дослідницькі завдання, а також залучення здобувачів до участі в неформальних заходах, організованих стейкхолдерами.

Яким чином зміст ОП враховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній. Однак, враховуючи побажання стейкхолдерів і запити здобувачів, розробники ОНП взяли до уваги вимоги професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»

(<https://cutt.ly/VZibq3P>), зокрема до посади «доцент». Згідно стандарту, доцент (як правило, доктор філософії) має володіти повним переліком компетентностей, які передбачені в ОНП: 1. Знання предметної області – ЗК01, ЗК05; 2. Володіння навичками критичного мислення – ЗК01, ЗК03; 3. Володіння комунікативними навичками – ЗК04, ЗК06; 4. Здатність використовувати ІКТ – ЗК03; 5. Здатність до пошуку, оброблення інформації – ЗК02, ЗК03; 6. Здатність до професійного розвитку – ЗК07; 7. Здатність генерувати ідеї – ЗК02; 8. Здатність застосовувати кращі практики – ЗК02; 9. Здатність мотивувати – ЗК05, ЗК06; 10. Здатність діяти етично – ЗК06; 11. Здатність проявляти толерантність – ЗК03, ЗК04; 12. Здатність діяти соціально відповідально – ЗК02, ЗК05.

Доцент має володіти повним набором знань, умінь і навичок із: А. Розроблення програм – ФК04; Б. Викладання, консультативна підтримка – ЗК05, ФК05; В. Оцінювання результатів навчання – ЗК05; Г. Виконання дослідницьких проєктів – ФК03, ФК04, ФК07; Д. Участь у роботі кафедри – ФК05; Е. Керівництво науковою роботою студентів – ФК05. Також він має володіти більшістю знань, умінь і навичок з: Є. Розроблення та вдосконалення освітніх програм – ФК04; Ж. Здійснення наукової та фахової експертизи – ФК08.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Підхід Університету щодо обсягу освітніх компонентів ОНП ґрунтується на постанові КМУ «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук...» (№ 261 від 23.03.2016 р.) і відображений у «Положенні про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>).

Добір освітніх компонентів здійснюється з урахуванням оптимального поєднання аудиторних занять (очно чи онлайн), самостійної роботи, консультацій тощо. Обсяг освітнього компоненту становить 48 кредитів, а науково-дослідницького – 192 кредити ЄКТС. Аудиторна робота передбачена впродовж 1-4 семестрів. Серед видів аудиторної роботи переважають практичні / семінарські (152/88 год.) і лекційні (208 год.) заняття. Час самостійної роботи здобувачів складає не менше 50% та не більше 66,7% від загального обсягу. Її організація здійснюється на основі силабусів, розміщених у ВНС «Віртуальний університет».

Для з'ясування завантаженості здобувачів проводяться такі заходи: опитування (бесіди протягом освітнього процесу, анкетування засобами ВНС); спостереження наукових керівників і викладачів з обговоренням на засіданнях кафедри; контроль з боку начальника ад'юнктури. За наслідками опитування (серпень 2022 р.) кафедра ППтаП рекомендувала викладачам оновити зміст індивідуальних дослідницьких завдань здобувачів з акцентом на проблеми дисертаційної роботи, удосконалити методи навчання з урахуванням особистісно орієнтованого підходу в умовах воєнного часу.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти в межах ОНП «Професійна освіта» на момент акредитації не проводиться. Однак в Університеті введено в дію Положення про дуальну форму здобуття освіти від 28.09.22 р.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://ldubgd.edu.ua/content/umovi-vstupu>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому на навчання за ОНП відповідають Умовам прийому на навчання до ЗВО, які щорічно затверджуються наказом МОН України. Конкурсний відбір здобувачів орієнтований на перевірку вхідних компетентностей, необхідних для навчання за ОНП. Вступ здійснюється за державним замовленням і за кошти фізичних та/або юридичних осіб. Особливістю ОНП є те, що право вступу за державним замовленням на конкурсній основі мають працівники і службовці ДСНС України, у тому числі з неатестованого складу. Прийом до ад'юнктури проводиться в серпні–вересні. Кандидати на навчання складають вступні іспити: з іноземної мови в обов'язку, який відповідає необхідному вступному рівню для подальшого вдосконалення цієї іноземної мови в аспірантурі (рівень B2 з мовної освіти), і спеціальності (в обов'язку стандарту магістра). Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входять доктори наук і доктори філософії (кандидати наук), які здійснюють наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної ОНП. Для конкурсного відбору осіб, які вступають до ад'юнктури Університету конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів за вступні іспити. Рішення про допуск до складання вступних іспитів у ад'юнктуру виносить приймальна комісія Університету за результатами співбесіди, розгляду реферату, поданих наукових праць і з урахуванням письмового висновку потенційного наукового керівника.

Програма фахового вступного випробування щорічно оновлюється та затверджується в установленому порядку.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання в інших ЗВО регламентується: «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/bE8zqs5>) і «Положенням про порядок визнання у ЛДУБЖД результатів попереднього навчання здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/RE8ztuI>), які розміщені на сайті Університету. Визнання результатів складених в акредитованих ЗВО здійснюється на основі ЄКТС на підставі додатка до документа про освіту, довідки або навчальної картки, засвідчених в установленому порядку. Академічна різниця визначається на підставі порівняння дисциплін чинного навчального плану ОНП Університету і документів за попереднім місцем навчання. Відповідальність за обсяг академічної різниці покладено на предметну комісію, що складає порівняльну таблицю та готує висновок щодо перезарахування. Дисципліни, які відповідають навчальному плану та кількості кредитів, зараховуються автоматично. В іншому випадку затверджується графік складання академічної різниці.

Форми мобільності: внутрішня (у закладах / установах-партнерах в Україні) та міжнародна. Навчання за узгодженими ОНП може передбачати отримання документа про освіту закладу-партнера або подвійних документів. Інформування здобувачів про договори, програми і проекти із закладами-партнерами, стипендіальні програми і гранти підтримки академічної мобільності, в яких Університет бере або планує брати участь, здійснює Відділ міжнародного співробітництва, розміщуючи інформацію на сайті (<https://cutt.ly/5ZibrkL>).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та завдяки системі академічної мобільності за ОНП «Професійна освіта» не було.

Однак в Університеті впроваджена Програма академічної мобільності в рамках міжнародного проекту Erasmus+2020-1-UK01-KA107-078410, одним із завдань якого є забезпечення якості викладання у ЗВО. За цією програмою ад'юнкт ОНП Л. Годій 13–17 березня 2023 р. навчатиметься в Кінгстонському університеті (м. Лондон, Великобританія) та, зокрема прочитає лекцію англійською мовою для здобувачів PhD. Одержаний здобувачем практичний досвід буде врахований в ОКЗ 1. «Іноземна мова наукового спілкування», ОКП 4. «Педагогічна практика» та ОКП 3. «Модернізація сучасної професійної освіти».

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, регулюється «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/4E8vjWU>), яке розміщене на сайті Університету. Порядок визнання результатів, набутих у неформальній та інформальній (самоосвіта) освіті розповсюджується на всі освітні компоненти (дисципліни), які входять до навчального плану, починаючи з 2-го семестру, крім атестації. Університет може визнати результати, здобуті в неформальній освіті в обсязі, що не перевищує 10 % від загального обсягу ОНП, але не більше 6 кредитів у межах навчального року. Допускається зарахування як дисципліни в цілому, так і її складовим – розділу, теми, завдання, які передбачені силабусом. Процедура визнання результатів передбачає: розгляд заяви аспіранта (ад'юнкта) завідувачем кафедри; рекомендацію на розгляд предметної комісії, яка визначає можливість, форми і строки визнання результатів навчання. Комісія може рекомендувати: повне, часткове та відмову в зарахуванні результатів неформальної освіти.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) ад'юнкт (аспірант), який підтвердив рівень свого знання з іноземної мови на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій сертифікатом TOEFL, IELTS або Cambridge English Language Assessment, має право на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на ОНП не було. Проте частково результати навчання, отримані в неформальній освіті через проходження дистанційних онлайн курсів, зараховуються при вивченні дисципліни як нормативного так і вибіркового блоку. У силабусах окремих вибіркового дисциплін здобувачам пропонується перелік відкритих онлайн-курсів, проходження яких, засвідчене відповідним сертифікатом, звільняє здобувача (за його бажанням) від виконання індивідуального завдання, а також враховується на підсумковому оцінюванні. З ініціативи кафедри ППтаП розпочато накопичення досвіду зарахування участі здобувачів у вебінарах, інтернет-тренінгах, практикумах тощо в інших закладах освіти, наукових установах, об'рунтування критеріїв оцінювання роботи у неформальних заходах, розроблення механізмів визнання відповідних досягнень здобувачів. Зокрема, ад'юнкти К. Березяк (<https://ldubgd.edu.ua/content/berezyak-kseniya-mihaylivna>) і Л. Годій (Пилипенко) (<https://ldubgd.edu.ua/content/pilipenko-liliya-vitaliyivna>) пройшли низку курсів на платформах «Дія. Цифрова освіта» та Prometheus і мають відповідні сертифікати про базові знання з академічної доброчесності, гендеру, цифрової грамотності тощо, необхідні в роботі викладача, які зараховуються під час атестації з дисциплін ОНП.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють

досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Формами організації освітнього процесу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) є: аудиторні заняття (лекція, семінарське, практичне, індивідуальне заняття, консультація); самостійна робота; педагогічна практика; контрольні заходи, атестація, наукова робота. В межах ОНП застосовується комплекс методів за кожною освітньою компонентою відповідно до компетентностей, що формуються. Форми і методи навчання подані в силабусах. У разі потреби заняття проводять онлайн.

На лекціях переважають пояснювально-ілюстративні та проблемні методи, а також дискусії. На практичних – частково-пошукові (робота в малих групах, індивідуальні завдання, педагогічна майстерня), на семінарських – активні й інтерактивні (діалогічні, презентація доповіді, мозковий штурм, моделювання ситуацій, майстер-класи, «перевернене навчання», портфоліо). Застосовуються педагогічні технології: інтерактивні (модульне, контекстне, проблемне навчання), імітаційно-ігрові (рольові, ділові, квести), комп'ютерно орієнтовані, проєктні, кейс-стаді, тренінгові тощо. У самостійній роботі – частково-пошукові та дослідницькі методи (есе, підготовка проєктних пропозицій, дослідницькі завдання та ін.).

Досягнення програмних результатів забезпечують: орієнтування на потреби і наукові інтереси здобувачів, їхній досвід; індивідуалізація; урахування проблеми дослідження; створення комфортної атмосфери, діалогічна взаємодія та співпраця.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентризований підхід в освітньому процесі реалізується за допомогою: врахування інтересів здобувачів, академічній свободі, реалізації наставництва, наданні онлайн-консультацій, гнучких індивідуальних завдань. Його забезпечують: інноваційні методи і технології навчання; вільне обрання теми дослідження і вибіркової дисципліни; дотримання права на академічну мобільність і зарахування результатів неформальної освіти; взаємодія з Науковим товариством студентів, курсантів, слухачів, ад'юнктів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛДУБЖД, Радою молодих учених; всебічна підтримка, зокрема відділу докторантури, ад'юнктури ЛДУБЖД; залучення здобувачів до вдосконалення ОНП.

Реалізації студентоцентризму сприяє особистісно орієнтований підхід, що ґрунтується на партнерських відносинах із викладачами, дозволяє розкрити здібності, продемонструвати знання. Матеріали у «Віртуальному університеті» дають змогу залишити відгук про якість викладання. Відбувається регулярне, відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/6Rdir3G>) фіксування рівня задоволеності формами, методами навчання. Результати враховуються під час оновлення ОНП і змісту освітніх компонент. У 2022 р. переважна більшість здобувачів повністю задоволені навчанням (<https://cutt.ly/a305jWb>), відзначають доцільність, доступність інформації, підтримку викладачів. Їхні пропозиції враховані в дисциплінах «Методологія та організація наукових досліджень», «Методи наукових досліджень у педагогіці» та ін.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принцип академічної свободи здобувачів на ОНП регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>); «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>), і реалізується в межах індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі мають змогу самостійно визначитися з вибірковою дисципліною, давати пропозиції щодо змісту, форм і методів навчання, обирати заклади для проходження практики, тематику індивідуальних занять, проєктів, виступів на науково-практичних заходах, перекладати академічну різницю, оскаржувати результати оцінювання, визначати якість викладання, захищатись від проявів дискримінації тощо. Академічна свобода проявляється також у вільному виборі напряму та тематики дисертаційного дослідження, наукового керівника, видань для публікації та заходів з апробації результатів дослідження.

Академічна свобода викладачів виявляється в можливості структурування змісту програм, доборі форм і методів викладання, ініціюванні змін до ОК, самостійному виборі програм підвищення кваліфікації, участі в міжнародній науковій діяльності тощо.

Всі учасники освітнього процесу мають право на академічну мобільність відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/bE8zqs5>).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Оприлюднені на офіційному сайті Університету документи дозволяють ознайомитись з ОНП та співвіднести наукові інтереси з освітньою пропозицією. На першому занятті з кожної дисципліни надається повна інформація щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання навчальних досягнень у межах окремих освітніх компонентів. Уся інформація представлена в описі навчальної дисципліни, який видається аспірантам для ознайомлення. Здобувачі мають можливість ознайомитися з ОНП, її освітніми компонентами, користуватися силабусами всіх дисциплін, навчально-методичним супроводом.

Силабуси освітніх компонентів ОНП оприлюднені на сайті університету (<https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita>), а також на сторінці курсу у ВНС «Віртуальному університеті». Силабуси вибіркового ОК розміщені в каталозі у ВНС (<http://virt.ldubgd.edu.ua/course/view.php?id=3269>). Протягом всього періоду навчання начальник відділу докторантури, ад'юнктури та наукові керівники надають всебічну інформаційну підтримку здобувачам. Окрім цього

на сайті Університету розміщено інформацію та документи, пов'язані з організацією освітнього процесу, зокрема: освітньо-наукові програми, «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>), «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>) та ін. За даними опитування здобувачі не мають зауважень щодо інформування про освітній процес.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) ОП містить освітній (48 кредитів) і науково-дослідницький (192 кредити) компонент. Протягом перших чотирьох семестрів основним видом діяльності здобувачів є освітня, орієнтована крім теоретичних основ наукових досліджень, методології та організації НДР, також на оволодіння практичними методами і прийомами наукової роботи, формування вмінь пошуку інформації, використання ІКТ, проведення й інтерпретації результатів експериментальних досліджень, їх публікування, розроблення наукових проєктів та ін. З п'ятого семестру продовжується суто науково-дослідницька діяльність здобувачів за індивідуальним планом. Поєднання навчання й досліджень під час реалізації ОП відбувається таким чином: 1) урахування в освітньому компоненті наукових інтересів здобувачів, що співвіднесені з предметною областю ОП і нагальними проблемам професійної освіти України; 2) адаптування змісту дисциплін до тенденцій розвитку професійної освіти, зокрема стосовно формування наукового світогляду («Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень» та ін.); мовних компетентностей («Іноземна мова наукового спілкування»); навичок викладача-дослідника («Прикладні інформаційні технології освітньої та наукової діяльності», «Управління науковими проєктами та реєстрація прав інтелектуальної власності», «Порівняльна професійна педагогіка» та ін.); фахових компетентностей («Методи наукових досліджень у педагогіці», «Теорія і методика професійної освіти», «Модернізація сучасної професійної освіти» та ін.); 3) надання переваги методам і технологіям дослідницького спрямування (творчо-пошукові завдання, диспут, презентація наукової доповіді, мозковий штурм, моделювання та ін.); 4) виконання індивідуальних дослідницьких завдань, які будуть використані під час написання дисертації; 5) взаємодія з науковими керівниками і співробітниками кафедри ППтаП та інших кафедр, які виконують НДР за суголосною проблематикою. Зокрема в межах НДР «Психолого-педагогічні технології підготовка фахівців до діяльності в особливих умовах та її психологічний супровід» (реєстраційний номер РК № 0116U005307; 2016–2019 рр.) ад'юнкт К.М.Березяк взяла безпосередню участь у дослідженні (колективна монографія «Життєдіяльність та життєтворчість особистості в особливих умовах» (<https://cutt.ly/i305eA7>), а в межах НДР «Педагогічне забезпечення та психологічний супровід професійної підготовки та здоров'язбереження фахівців ризиконебезпечних професій у закладах вищої освіти» (РК №0122U001531; 2022–2025 рр.) здобувачі (К.В.Латишевська, В.В.Боднарчук, А.С.Станішевський, Л.В.Годій, Р.Б.Лашта) ознайомилися з інноваційними моделями і технологіями підготовки фахівців; 6) участь у проєктній діяльності наукових керівників; 7) участь у неформальних заходах, конференціях, вебінарах з проблем професійної освіти, організованих Університетом, кафедрою ППтаП, Науковим товариством молодих вчених ЛДУБЖД.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Для ефективного навчання за ОП відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>) періодично переглядається та оновлюється зміст освітніх компонентів. Оновлення змісту дисциплін, форм і методів відбувається шляхом внесення змін у робочі програми і силабуси навчальних дисциплін з урахуванням сучасних практик і прогностичних наукових розробок, результатів моніторингу, побажань і зауважень, отриманих від здобувачів освіти і стейкхолдерів. Оновлення зумовлене сучасними тенденціями розвитку і науковими досягненнями в галузі теорії та методики професійної освіти, які публікуються у фахових наукових виданнях України категорії «Б» і закордонних виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus та WoS, а також матеріали захищених дисертаційних досліджень. Силабуси щорічно переглядаються, зокрема після зустрічей зі стейкхолдерами, на яких обговорюються можливі зміни у структурі та змісті підготовки. За результатами таких зустрічей 20.12.21 р. та 17.05.22 р., було узгоджено низку пропозицій, які враховані при перегляді ОП. Викладачі оновлюють зміст дисциплін на основі своїх наукових досягнень і сучасних інновацій. Так, наукові здобутки проф. Г. П. Васяновича, відображені в його працях з педагогічної етики та естетики (Педагогічна етика. Львів: Норма, 2015. 420 с.; Педагогічна естетика. Львів: Норма, 2021. 464 с.), включені до курсу ОКЗ 2 «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці». Професор Л. А. Руденко впроваджує в освітній процес результати власних досліджень впливу психології на педагогічну науку та практику при викладанні ОКЗ 5 «Педагогіка і психологія вищої школи». Досвід науково-дослідної роботи проф. А. В. Литвина відображений у наповненні ОКП 2 «Методи наукових досліджень у педагогіці». Зміст вибіркової дисципліни «Психопедагогіка безпеки» реалізує авторську технологію підготовки фахівців до діяльності в екстремальних умовах проф. М. М. Козяра. До змісту курсу «Прикладні інформаційні технології освітньої та наукової діяльності» впроваджено систему професійної підготовки в інформаційно-освітньому середовищі закладу вищої освіти проф. М. С. Ковалю. Зміст дисципліни «Військова педагогіка» оновлено з урахуванням новітніх тенденцій законодавчого урегулювання розвитку військової освіти. У низці дисциплін застосовуватимуться матеріали опублікованої колект. монографії «Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій» (2023 р.). Викладачі нормативних і вибірових дисциплін невинно удосконалюють методи навчання, що пов'язано з потребою забезпечення інтерактивності, акцентування уваги на виконанні індивідуальних дослідницьких завдань, пов'язаних із проблемою дисертаційного дослідження здобувачів. Оновлення змісту освітніх компонентів потребує підвищення кваліфікації, стажування, участі в тренінгах, освітніх вебінарах, проєктах, всеукраїнських і міжнародних науково-практичних заходах, форумах тощо.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

В Університеті налагоджена міжнародна співпраця здійснюється інтернаціоналізація освітнього процесу шляхом упровадження програм академічної мобільності (<https://cutt.ly/iR366Rv>). У 2016 р. Університет отримав грант на розвиток партнерства з Кінгстонським ун-том (м. Лондон, Великобританія), одним із завдань якого є забезпечення якості викладання у ЗВО. За цією програмою короткостроково навчатиметься ад'юнкт ОНП Л. Годій (13–17.03.23 р.) Викладачі і здобувачі ОНП беруть участь у міжнародних конференціях і є учасниками міжнародних проєктів, ERASMUS+, British Council, EU-CHEM-REACT-2 тощо. Зокрема, у 2019–2022 р. за участі проф. А. Литвин, Л. Руденко спільно з Головною школою державної пожежної служби м. Варшава реалізовано проєкт EU-CHEM-REACT-2 (<https://ldubgd.edu.ua/content/eu-chem-react-2>; <https://ldubgd.edu.ua/node/5968>; <https://ldubgd.edu.ua/node/6178>). У 2018 р. проф. А. Литвин і Л. Руденко пройшли закордонне наукове стажування за фахом «Педагогічні науки» (Гуманітарно-природничий ун-т у Сандомирі, Польща). У 2020–22 рр. проф. А. Литвин і Л. Руденко та ад'юнкт К. Березяк пройшли низку підвищень кваліфікації на базі НДІ Люблінського науково-технол. парку (м. Люблін, Польща). У 2022 р. доцент А. Цюприк і ад'юнкт Л. Годій пройшли науково-педагогічне стажування «Міжнародний інноваційний науково-педагогічний досвід підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD)» (Каліфорнійський ун-т, США). Здобувачі К.Березяк, К.Латишевська, Р.Лашта, А.Станішевський мають зарубіжні статті, проіндексовані у WoS, Scopus.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Форми контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень у межах ОП регламентуються «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>) та «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>). У силабусах навчальних дисциплін подається перелік вимог до здобувачів, форми і критерії поточного та підсумкового контролю. Оцінювання результатів навчання ґрунтується на принципах об'єктивності, системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методів діагностики. Система контролю навчальних досягнень включає поточний і підсумковий контроль, які проводяться згідно з графіком навчального процесу. Поточний контроль здійснюється упродовж семестру під час аудиторних занять (опитування, виконання практичних завдань, оцінювання презентацій, виступів і участі в дискусіях, колоквіум, вирішення проблемних ситуацій тощо), а також під час самостійної роботи (захист мікропроєктів, індивідуальних завдань, портфоліо виконаних робіт і напрацювань тощо), тестування у «Віртуальному університеті». Основна мета – забезпечення зворотного зв'язку в процесі навчання, управління мотивацією, стимулювання систематичності тощо.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену чи диференційованого заліку. Його завдання полягає в комплексній оцінці рівня сформованості компетентностей, досягнення програмних результатів. Здобувач допускається до підсумкового контролю за повного виконання програми. Форму контролю (усна, письмова, тестова, комбінована) і методи контрольних заходів обирають викладачі: усне чи письмове опитування, презентація виконаного завдання, тестовий контроль, дискусія тощо. Варіанти завдань (екзаменаційні білети) є рівнозначними за складністю. Захист педагогічної практики проводиться перед комісією на кафедрі, де проходили педагогічну практику ад'юнкти та аспіранти. Підсумкова оцінка виставляються на основі звітних матеріалів, відгуків керівників практики і захисту результатів практики у формі диференційованого заліку. Форма проведення контролю, структура та обсяг завдань, критерії оцінювання затверджуються на засіданні кафедри ППтаП і доводяться до відома здобувачів на початку семестру.

Двічі на рік здобувачі звітують на кафедрі ППтаП про стан виконання індивідуального навчального плану. За науковим складником ОНП здобувачі звітують щорічно на засіданні кафедри і беруть участь у науковому семінарі ННІ психології та соціального захисту. Головним критерієм атестації здобувачів і переведення на наступний курс є повне та своєчасне виконання індивідуального навчального та наукового планів за відповідний період. Після завершення дисертаційної роботи здобувачі проводять фаховий семінар. Підсумкова атестація здійснюється за результатами публічного захисту дисертації, який відбувається відповідно до чинного порядку на засіданні одноразової спеціалізованої вченої ради.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів забезпечується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/SZib3JH>); «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>); «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>).

Інформація про форми контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів є обов'язковою складовою силабусу навчальної дисципліни. На початку семестру викладач ознайомлює здобувачів із політикою курсу, формою підсумкового контролю та критерієм допуску до нього. Надається повна інформація щодо контрольних заходів і критеріїв оцінювання в межах освітніх компонентів (навчальних дисциплін). Уся ця інформація представлена в описі навчальної дисципліни, який доступний для ознайомлення. Під час оцінювання

результатів навчання здобувачів застосовуються кількісні та якісні критерії оцінювання. Кількісні критерії виділяються за національною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та 100-бальною шкалою. Якісні критерії визначаються силабусами навчальних дисциплін, які разом з іншими методичними матеріалами розміщуються у відповідному електронному курсі навчального середовища «Віртуальний університет».

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Відповідно до «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>) викладач зобов'язаний довести до відома здобувачів всю інформацію щодо контролю й оцінювання, а також проінформувати про наявність на сайті Університету силабусу дисципліни. Здобувач самостійно може ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів і критерії оцінювання до початку вивчення дисциплін на електронних ресурсах Університету (ОНП, навчальний план, розклад занять, силабуси), а також протягом навчання у відповідному курсі «Віртуального університету». На першому занятті науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів із програмними результатами, формами поточного та семестрового контролю, переліком питань (завдань) для самостійної роботи, темами індивідуальних завдань і критеріями оцінювання всіх видів робіт.

На початку кожного семестру складається розклад контрольних заходів (заліків та екзаменів) і розклад ліквідації академічної заборгованості відповідно до графіку освітнього процесу (https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/4_kafedru/psucholog/nr_po_df_2022.pdf). Відділ докторантури, ад'юнктури повідомляє здобувачам розклад семестрового контролю (дата та час, аудиторія, спеціальність, назва навчальної дисципліни, прізвище викладача) та іншу інформацію щодо контрольних заходів не пізніше, ніж за два тижні до його початку. За потреби встановлюються індивідуальні терміни складання заліків та екзаменів.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти України для третього (освітньо-наукового) рівня в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта на час розробки ОНП відсутній. Форма атестації здобувачів ОНП відповідає вимогам Тимчасового стандарту вищої освіти ЛДУБЖД за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 015 Професійна освіта та Постанови КМУ № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (із змінами, № 283 від 03.04.2019) і відбувається у вигляді публічного захисту. Порядок проведення захисту визначаються згідно з Постановою КМУ № 44 від 12 січня 2022 р. «Про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Згідно з вимогами всі здобувачі ОНП щорічно звітують про виконання індивідуальних планів.

У 2016–2021 рр. в Університеті працювала спеціалізована вчена рада К 35.874.03 за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (<https://cutt.ly/wZibgLD>). Нині триває процедура затвердження спеціалізованої вченої ради докторського рівня за цією спеціальністю.

Викладачі та наукові керівники мають досвід опонування дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії в одноразових спеціалізованих учених радах відповідно до Постанови КМУ №167 від 06.03.2019 р.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>) і «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>).

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих компетентностей (знань, умінь і навичок) здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії вимогам нормативних документів у сфері вищої освіти. Моніторинг якості й об'єктивності контрольних заходів здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>). Усі положення та графіки проведення контрольних заходів розміщені на офіційному сайті Університету (<https://cutt.ly/RZinIEG>), що дає змогу всім учасникам освітнього процесу ознайомитись з його змістом. Згідно з цими положеннями процедура проведення контрольних заходів є чіткою, зрозумілою та доступною для всіх учасників освітнього процесу.

Періодично проводиться опитування здобувачів із приводу поінформованості з процедурами проведення контрольних заходів (<https://cutt.ly/4RkYoqx>). Отримана інформація обговорюється на засіданнях кафедри ППтаП, що дає змогу оперативно коригувати виявлені недоліки щодо змісту, критеріїв, вимог до проведення контрольних заходів.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів реалізують: рівні умови для всіх здобувачів (тривалість, зміст і кількість завдань, чіткий і зрозумілий механізм підрахунку, повідомлення поточних результатів), відкритість інформації про ці умови, єдині критерії оцінювання, комп'ютерне тестування. Підсумкова оцінка з дисципліни складається із суми балів за виконання поточної роботи і підсумкового контролю.

На засіданнях кафедри ППтаП систематично обговорюються питання про дотримання академічної доброчесності, уникнення дискримінації, упередженості в оцінюванні. Запобігання та врегулювання цих явищ забезпечує «Кодекс

академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/5TiSOaP>) і «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/ITiSLwq>). Процедура врегулювання описана в розділі 4 «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>). У випадку конфлікту інтересів із викладачем здобувач може звернутися із заявою до начальника інституту щодо створення комісії з приймання екзамену (заліку). Також передбачена процедура перескладання підсумкового контролю. Здобувач має змогу звернутися щодо захисту своїх прав до Ради молодих вчених і Комісії з питань академічної доброчесності Університету. Скарг на необ'єктивність екзаменаторів чи конфлікт інтересів при реалізації ОНП не надходило; прикладів застосування відповідних процедур не зафіксовано.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок перескладання контрольних заходів регулюють «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/SZibzJH>) і «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>).

Якщо здобувач не з'явився на екзамен, то у відомості обліку успішності виставляється запис «не з'явився». Якщо неявка була з поважних причин, підтверджених документом, дозволяється перескладання. Ліквідація академічної заборгованості з підсумкового контролю здійснюється в період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим відділом докторантури, ад'юнктури. Відповідно до положень повторне складання семестрового контролю допускається не більше двох разів: викладачеві (талон № 2) та комісії (талон К), яка створюється розпорядженням начальника докторантури, ад'юнктури. До складу комісії входить не менше трьох осіб, у тому числі: лектор курсу та/або викладач, що проводив практичні (семінарські) заняття, завідувач кафедри і керівник інституту. Результати перескладання підсумкової атестації вносяться до відомості ліквідації академічної заборгованості встановленого зразка, які зберігаються у відділі докторантури, ад'юнктури. Здобувач, який склав три екзамени за талоном № 2 з оцінкою «незадовільно», відраховується. Здобувач, який під час складання підсумкового контролю за талоном «К» одержав незадовільну оцінку, має право на повторне вивчення дисципліни. Прикладів застосування відповідних правил на ОНП не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури і результатів контрольних заходів врегульоване «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>). Здобувачів вищої освіти ознайомлюють із результатами заліку чи екзамену в день їх проведення. Здобувач має право отримати коментар щодо оцінки його роботи. У випадку незгоди щодо результату підсумкового контролю чи процедури проведення контрольних заходів, ця особа має право не пізніше наступного робочого дня після проведення контрольного заходу звернутися із заявою (письмовою апеляцією) до начальника відділу докторантури, ад'юнктури. Начальник відділу розглядає заяву та створює апеляційну комісію з числа викладачів відповідної кафедри для повторного приймання екзамену/диференційованого заліку, до якої входить начальник або уповноважений науково-педагогічний працівник кафедри ППтаП, науково-педагогічний працівник за профілем дисципліни, представник інституту психології та соціального захисту. Апеляційна комісія зобов'язана розглянути апеляцію в присутності здобувача упродовж двох робочих днів та ухвалити остаточне рішення. За результатом апеляції оцінка роботи не може бути знижена, а тільки залишена без зміни або підвищена. Результат розгляду апеляції фіксується протокольню, стверджується підписами викладачів, які її розглядали і в усній формі повідомляється здобувачу. Випадків оскарження процедури і результатів проведення контрольних заходів за період реалізації ОНП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Дотримання академічної доброчесності є важливою складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються такими документами Університету: «Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/5TiSOaP>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>) та «Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/ITiSLwq>). Університет популяризує академічну доброчесність через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості освіти та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Система запобігання та виявлення академічного плагіату поширюється на наукові та навчально-методичні праці науково-педагогічних працівників Університету, статті в наукових періодичних виданнях Університету, дисертації здобувачів наукових ступенів доктора філософії, а також кваліфікаційні роботи здобувачів із метою дотримання прав інтелектуальної власності, підвищення якості освіти, розвитку навичок коректної роботи з опублікованими джерелами інформації, активізації самостійності здобувачів при написанні авторських творів.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Внутрішня система забезпечення якості освіти в Університеті (<https://cutt.ly/FRdp6hI>) передбачає механізми забезпечення академічної доброчесності. Технологічним рішенням, яке використовується в протидії порушенням є системи пошуку плагіату в академічних текстах для університетів Unicheck (ldubgd.edu.ua/content/unicheck) і StrikePlagiarism.com. Важливими інструментами є регулярне інформування учасників освітнього процесу щодо

цінностей корпоративної культури; рецензування навчально-методичних праць; практика оформлення авторського права.

Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності під час наукової діяльності здійснює проректор з науково-дослідної роботи (в частині захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів – спільно з проректором з навчальної та методичної роботи). Контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам недоброчесності (фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації) щодо навчання здобувачів третього освітньо-наукового рівня та захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів проводиться спільно з начальником відділу докторантури, ад'юнктури ЛДУБЖД, гарантами ОНП і головами спеціалізованих вчених рад. В Університеті сформований і регулярно поповнюється репозитарій дисертаційних робіт (<https://cutt.ly/YZibkXF>), який є відкритим і використовується для перевірки на плагіат. Всі учасники освітнього процесу підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Відповідно до Кодексу академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУБЖД Університет встановлює етичні принципи та визначені чинним законодавством правила, якими мають керуватися учасники освітнього та наукового процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень. Університет проводить заходи щодо популяризації академічної доброчесності: семінари з викладачами і керівниками наукових робіт щодо запобігання проявів академічного плагіату (<https://ldubgd.edu.ua/node/6892>; <https://ldubgd.edu.ua/node/6084>); просвітницька робота з популяризації доброчесності та відповідальності; інформаційно-консультативний супровід щодо роботи з джерелами інформації, використання інтелектуальних здобутків та оформлення посилань та ін.; вивчення онлайн-курсів «Академічна доброчесність» від EdEra (<https://cutt.ly/RZibcQA>) та «Дія. Цифрова освіта»; перевірка на антиплагіат статей, наукової продукції і дисертаційних робіт; розміщення дисертацій в електронному репозитарії; уведення до ОНП навчальних дисциплін, які забезпечують формування відповідних компетентностей (ОК2 «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці»). Популяризацію академічної доброчесності здійснюють редколегії наукових видань Університету. Учасники ОНП беруть участь у відповідних заходах (<https://ldubgd.edu.ua/node/6033>). Результати опитування засвідчили обізнаність здобувачів у питаннях академічної доброчесності та відсутність її порушень (<https://cutt.ly/a3o5jWb>).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Санкції за порушення академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання) окреслені «Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУБЖД» і «Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ЛДУБЖД». Виявлення факту академічної недоброчесності в опублікованих наукових роботах є підставою для заборони автору включати їх до переліку публікацій та подавати в якості результатів дисертаційної роботи. Встановлення факту академічної недоброчесності в дисертаційній роботі, зокрема використання чужих напрацювань без посилання та належного оформлення цитувань є підставою для зняття дисертації, незалежно від стадії її розгляду без права подальшого захисту. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня. Виявлення академічного плагіату в захищеній дисертації є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Важливим для реагування на порушення є створення репозитарію дисертацій.

У ЗВО був випадок порушення академічної доброчесності ад'юнкта у вигляді публікації вже раніше опублікованої наукової статті під іншою назвою в рамках навчання за іншою ОНП, що стало підставою для відрахування. Серед викладачів, ад'юнктів та аспірантів у межах ОНП 015 «Професійна освіта» таких фактів не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Порядок обрання за конкурсом на посади науково-педагогічних працівників визначає «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/DRkbSnM>). Обрання на вакантні посади викладачів ОНП проводиться на конкурсній основі з урахуванням вимог законності, прозорості, відкритості, неупередженості, об'єктивності, а також обґрунтованості та колегіальності прийняття рішень, рівності прав і незалежності членів конкурсної комісії. Заяви мають право подавати особи, які за професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам. Попередньо проводиться публічне обговорення кандидатур на засіданні кафедри за участю гаранта ОНП і членів групи забезпечення у присутності претендентів. До уваги беруться: відповідність освіти (базова спеціальність, науковий ступінь, вчене звання); наукова активність (монографії, статті, проіндексовані в наукометричних базах, посібники, участь в опонуванні дисертацій та ін.); відомості про підвищення кваліфікації; результати рейтингового оцінювання професійної діяльності. Претенденту можуть запропонувати провести пробні заняття. Також береться до уваги оцінювання здобувачами рівня професіоналізму викладачів відповідно до «Положення про оцінювання підсумків роботи науково-педагогічних працівників кафедр та визначення їхнього рейтингу» (<https://cutt.ly/eZinoJW>). Рекомендації кафедри передаються на розгляд Вченої ради університету, яка затверджує їх таємним голосуванням.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Основним роботодавцем для здобувачів ОНП є заклади освіти і науково-дослідні установи ДСНС і МОН України. Серед них: представники закладів, які скеровують або працевлаштовують здобувачів (начальник кафедри МПЗ НАСВ ім. Гетьмана П. Сагайдачного, д. пед. н., доц. О. Капінус; доц. ВСП «Львівський ННЦ ПО» УДУ ім. М. Драгоманова, д. пед. н., доц. Ю. Колісник-Гуменюк, доцент кафедри педагогіки та психології ЛДУФК ім. І. Боберського, к. пед. н., доц. Т. Матвійчук; директор ВПУ № 20, к. пед. н. С. Василина); методичні заклади (директор НМЦ ПТО у Львівській обл. В. Бобко та заст. директора Н. Рибак), внутрішні стейкхолдери (начальник ІПО, к. психол. н., доц. В. Слободяник; начальник ННІ ПіСЗ, д. техн. н., доц. В. Карабин).
Періодично відбуваються зустрічі гаранта і групи забезпечення ОНП з роботодавцями, на яких обговорюються актуальні питання щодо організації та реалізації освітнього процесу за ОНП. Представники роботодавців залучаються до розроблення, рецензування й оновлення ОНП, що підтверджується рецензіями і відгуками. Також реалізована можливість роботодавців виступити перед здобувачами під час неформальних заходів (О. Капінус, В. Бобко, Н. Рибак). Оцінити рівень підготовки здобувачів, дати рекомендації та висловити свої побажання та зауваження до реалізації освітнього процесу роботодавці мають змогу під час наукових конференцій, семінарів, круглих столів, де ад'юнкти й аспіранти презентують результати своїх досліджень.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Усі викладачі ОНП є професіоналами-практиками, експертами в галузі професійної освіти: д. пед. н., проф., членкор. НАПН України М. Козяр є знаним фахівцем у галузі психопедагогіки, керівник 3 докт. і 4 канд. дисертацій, член спецрад (Д 05.053.01, К 35.874.03); д. пед. н., проф., почесний академік НАПН України Г. Васянович визнаний фахівець у галузі педагогіки, керівник 4 докт. і 12 канд. дисертацій, член спецрад (Д 05.053.01, К 35.874.03); д. пед. н., проф. А. Литвин є відомим фахівцем у галузі професійної педагогіки, керівником 2 докт. і 7 канд. дисертацій, член спецрад (Д 70.705.03, К 35.874.03), експерт НФД України «Підтримка досліджень провідних та молодих учених»; д. пед. н., проф. Л. Руденко є відомим фахівцем у галузі методики професійної освіти, керівником 6 канд. дисертацій, членом спецрад (Д 70.705.03, К 35.874.03).
В Університеті існує практика проведення гостьових лекцій (Р. Кресинськи, Великобританія; І. Грабовська-Лепчак, М. Майдер-Лопатка, А. Анковський, Польща). Фахівці з інших ЗВО залучаються до керівництва дослідної роботою (начальник кафедри НАСВ О. Капінус і проф. ЛДУБЖД Л. Руденко спільно здійснюють наукове керівництво ад'юнкта Р.Лашти). Роботодавці В. Бобко та Н. Рибак залучалися до аудиторних занять і проведення неформальних заходів зі здобувачами, де розкрили специфіку дуальної освіти в ЄС, ознайомили з міжнар. проектом модернізації П(ПТ)О. Кафедра ППтаП ініціювала вебінар з пед. майстерності із залученням професіоналів-практиків і роботодавців.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

В Університеті налагоджено систему професійного розвитку викладачів відповідно до Положення про підвищення кваліфікації НПП ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/U3o5uPg>), Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/SZib3JH>), Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/bE8zqs5>) і заохочується відповідно до Положення про матеріальне заохочення начальницького складу, працівників... (<https://cutt.ly/STiPDzy>). Професійний розвиток викладачів ОНП реалізується через взаємну наукову та навчально-методичну допомогу і підвищення кваліфікації у ЗВО і наукових установах (не рідше одного разу на 5 р.). Важливою є участь викладачів у наукових конференціях і семінарах в Україні та за кордоном. Університет залучає НПП до участі в освітніх і наукових проєктах, сприяє проведенню й організовує науково-практичні заходи, систематично оновлює бібліотечний фонд, удосконалює матеріально-технічну базу, створює умови для розвитку в інформаційно-освітньому середовищі закладу.
З метою професійного розвитку упродовж останніх 5 р.: проф. А. Литвин і Л. Руденко пройшли закордонне стажування, 2018 р.; міжнародне підвищення кваліфікації, 2020 р.; підвищення кваліфікації у НПУ ім. М. Драгоманова, 2021 р.; доцент А. Цюприк – закордонне стажування та підвищення кваліфікації у ЛДУВС, 2022 р. Також усі викладачі ОНП у 2021–2022 рр. пройшли онлайн-навчання та одержали кожен до 20 сертифікатів з інформаційної грамотності та три онлайн-курси з гендерної рівності.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

В Університеті запроваджено стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової діяльності, що передбачає матеріальне та професійне заохочення. Викладачі заохочуються до неперервного розвитку, вдосконалення викладацької майстерності, дослідницької активності. Передбачено механізми стимулювання та фінансового заохочення за кращі показники в науковій, освітній та іншій діяльності відповідно до «Положення про матеріальне заохочення ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/STiPDzy>). З метою розвитку викладацької майстерності проводяться відкриті заняття, діє система наставництва, взаємовідвідування занять, курси поглибленого вивчення іноземних мов (<https://ldubgd.edu.ua/node/6585>), запроваджено сертифікаційний ресурс «Методика створення ДК у системі MOODLE» (<http://virt.ldubgd.edu.ua/enrol/index.php?id=1758>). Для проведення дистанційних занять відбулися тренінги з використання MS Teams (<https://ldubgd.edu.ua/node/7145>), розроблені інструкції (<https://cutt.ly/f3o5btc>), Telegram-канал (<https://ldubgd.edu.ua/node/7145>). У межах співпраці з Кінгстонським ун-том (м. Лондон,) викладачі проходили тренінги з педагогічної майстерності д-рів Р. Ді Наполлі, С. Пома (ldubgd.edu.ua/node/2632).

Фінансове заохочення працівників проводиться за сумлінну працю, зразкове виконання обов'язків на підставі рішення комісії з преміювання. Стимулювання викладачів ОНП здійснюється грамотами, подяками і відзнаками ДСНС, МВС, МОН, НАПН України. Інновації викладачів популяризуються на сайті Університету.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансові ресурси закладу є достатніми і забезпечуються за рахунок держбюджету. Матеріально-технічна ресурсна база охоплює інформаційно-освітнє середовище закладу та пристосована для досягнення цілей ОНП. Забезпеченість власними площами становить 100 % (29876 м²). Університет має розвинену інфраструктуру (https://www.youtube.com/watch?v=tomb--JQEdY&ab_channel=sat1309) – сучасні аудиторії навчального комплексу, центру інтелектуального моделювання безпечного майбутнього, лабораторно-практичні комплекси, психолого-тренувальний полігон, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та ін. Приміщення обладнані технічними засобами: цифрова техніка (ПК, ноутбуки, мультимедійні проектори, принтери, сканери, інтерактивні дошки); програмне забезпечення, комп'ютерні тестові системи, роздатковий матеріал та ін. Навчально-методичні ресурси ОНП змістово насичені та актуальні. Освітній компонент реалізується на основі навчально-методичного забезпечення у ВНС «Віртуальний університет». Здобувачі використовують бібліотеку закладу (236 найменувань педагогічної спрямованості, дисертаційний фонд, періодичні видання; 2 комп'ютерні зали, зал для ад'юнктів) з електронним каталогом і репозитарій. Є безкоштовний доступ до цитованих видань Sciencedirect, баз даних Scopus і WoS. Здобувачі ОНП мають змогу застосовувати пристрої та обладнання, імітаційні програми, тренажери і симулятори; програмно-апаратні комплекси за профілем закладу; публікуватись у виданнях Університету.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Створене в Університеті інформаційно-освітнє середовище повністю задовольняє потреби та інтереси здобувачів ОНП завдяки збалансованості матеріальних, інформаційних і науково-методичних ресурсів: необхідної кількості обладнаних аудиторій, лабораторій; бібліотечному фонду, репозитарію, електронними курсами у ВНС; постійною актуалізацією змісту та форм навчання, високим рівнем викладачів, які володіють технологіями дистанційного та змішаного навчання, залученню здобувачів до НДР кафедри, міжнародних проектів, управлінських процесів тощо. Задля виявлення і врахування потреб та інтересів здобувачів з ними проводить бесіди гарант ОНП, а також періодичні анонімні опитування (<https://cutt.ly/4RkYoqx>). Заклад за можливості сприяє працевлаштуванню здобувачів. Зокрема, аспірант Т. Конівіцька після захисту працює на кафедрі українознавства та міжкультурної комунікації.

Потреби й інтереси здобувачів задовольняються через вільний доступ до навчально-інформаційних ресурсів під час занять, самостійної роботи, неформальних заходів, а також консультацій у викладачів, наукових керівників і гаранта ОНП тощо. Здобувачі беруть участь у тренінгах, семінарах, наукових конференціях за профілем навчання (<https://cutt.ly/eZivmpB>; <https://cutt.ly/FZivAq>; <https://cutt.ly/rZivGao>; <https://ldubgd.edu.ua/node/6534>), культурно-просвітницьких заходах, що проводяться в Університеті.

В умовах карантину та воєнного стану злагоджена робота ІОС уможливила задоволення освітніх і наукових запитів здобувачів.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища ЛДУБЖД визначають: відповідність споруд, обладнання, навчального оснащення тощо вимогам безпечної експлуатації; дотримання санітарних норм; функціонування системи охорони праці, яка моніторить умови освітнього процесу, організовує навчання з безпеки життєдіяльності (інструктажі, нагляд за безпекою робіт); цілодобове чергування персоналу медико-санітарної частини, де здобувачі можуть одержати кваліфіковану допомогу; проведення превентивних заходів щодо недопущення фізичного, психологічного та інформаційного насильства, забезпечення рівних можливостей і прав (<https://ldubgd.edu.ua/content/zvrotniy-zvuzok>), запобігання та протидії булінгу (<https://cutt.ly/KZibWJJ>), надання психологічної допомоги (<https://cutt.ly/3Tfldsu>), сприяння у вирішенні конфліктних ситуацій, пропагування ідей рівноправ'я, недопущення дискримінацій, гендерної рівності, можливості розвивати різнобічні здібності (<https://cutt.ly/TZibTPh>). Крім того, кафедра ППтаП проводить різноманітні психологічні тренінги, до яких долучаються здобувачі третього рівня вищої освіти (<https://ldubgd.edu.ua/node/6532>; <https://ldubgd.edu.ua/node/6306>; <https://ldubgd.edu.ua/node/6602>). Здобувачі мають можливість реалізації духовно-релігійних потреб (<https://cutt.ly/HZibIno>). Освітня діяльність і громадське життя Університету акцентується на створенні сприятливого психологічного клімату. Згідно з результатами опитування у здобувачів немає зауважень до безпеки освітнього середовища.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Реалізація всебічної підтримки здобувачів регламентуються: «Положенням про організацію освітнього процесу у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/SZib3JH>); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>); «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>); «Положенням про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>). Їх механізми становлять єдину систему, постійно вдосконалюються та реалізуються через: вичерпну інформацію щодо організації освітнього процесу, змісту освітніх компонентів, форм і періодичності контролю, критеріїв оцінювання, навчально-методичного комплексу; впровадження інформаційно-комунікаційних технологій; доступ здобувачів до навчально-методичних матеріалів у «Віртуальному університеті» та бібліотечному фонді з пошуком в електронному каталозі; доброзичливе, фахове ставлення викладацького колективу та надання допомоги з навчальних, методичних і наукових питань.

Проводяться заходи, спрямовані на забезпечення освітньої (гарант ОНП), організаційної (навчально-методичний центр, ад'юнктура), інформаційної (веб-сторінка Університету, кафедри, Віртуальний університет, особисті кабінети в інформаційній системі «Деканат»), з питань наукової роботи і академічної кар'єри (Наукове товариство); психологічної (відділ виховної, соціально-гуманітарної роботи та психологічного забезпечення), медичної (медична частина) підтримки.

У зв'язку з тим, що ЛДУБЖД є закладом із специфічними умовами навчання, ад'юнкти перебувають на соціальному, медичному забезпеченні й отримують заробітну плату.

Організаційну підтримку здобувачу надає науковий керівник, кафедра, викладачі освітніх компонент, бухгалтерія, відділ персоналу, навчально-методичний центр. У відділі докторантури, ад'юнктури здобувачі мають можливість отримати довідки, консультації, оформити індивідуальні плани, ознайомитися з розкладом занять і заліково-екзаменаційної сесії. На інформаційну підтримку спрямовані інформаційні ресурси і засоби взаємодії – використання соцмереж, спілкування у групах, обговорення навчальних і наукових проблем у чатах. Підтримка здобувачів виявляється в: консультуванні з питань планування кар'єри, сприянні працевлаштуванню, організації контактів із роботодавцями. Підтримка забезпечується розвинутою інфраструктурою закладу.

Відділ виховної, соціально-гуманітарної роботи і психологічного забезпечення, первинна профспілкова організація здійснюють вивчення соціального стану здобувачів. В Університеті регулярно проводяться анонімні опитування й анкетування здобувачів (<https://cutt.ly/URxj1RT>). Одержані результати свідчать про високий рівень задоволення їхніх базових потреб. Відповідно до онлайн-опитування 2022 р., 100% здобувачів за ОНП задоволені механізмами освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Відповідно до Закону «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» держава гарантує особам з інвалідністю здобуття освіти. Упродовж 2016–2022 рр. особи з особливими освітніми потребами не подавали заяв на вступ за ОНП і не навчалися. Проте Університет, який є закладом із специфічними умовами навчання, приділяє увагу цим питанням і проводить роботу зі створення умов для реалізації права на освіту всім категоріям. В Університеті працює психологічна служба. Для забезпечення можливості навчання осіб з особливими освітніми потребами реалізується проєкт реконструкції низки приміщень для забезпечення безперешкодного доступу до матеріально-технічної та навчальної бази усіх учасників освітнього процесу. Зокрема облаштовано пандус, який надає можливість потрапити в будівлю особам з особливими потребами. На даний час (за потреби) допомога при пересуванні Університетом особам з особливими освітніми потребами надається комендантською службою Університету, яка працює цілодобово. Крім того, завершуються роботи з реконструкції навчального корпусу № 2 з будовою двох поверхів. Проєктом передбачено повне пристосування будівлі для доступності особам з особливими освітніми потребами.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Відповідно до Закону «Про запобігання корупції» та інших нормативних документів, в Університеті проводяться заходи щодо запобігання та виявлення конфліктних ситуацій. Колектив Університету діє відповідно до чинного законодавства і відомчих документів ДСНС: «Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності персоналу органів та підрозділів цивільного захисту» (dsns.gov.ua/ua/Nakazi/95098.html); «Порядок психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій» (zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-17#Text). В закладі затверджено «Положення про заходи щодо запобігання та врегулювання конфліктів інтересів у діяльності особового складу та працівників ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/3Rxb2kz>), яке визначає політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включно із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією). Налагоджено систему моніторингу з метою запобігання і виявлення конфлікту інтересів, в якій залучені адміністрація, керівники підрозділів і працівники кадрової служби. Урегулювання потенційного та/або реального конфлікту інтересів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених Національним агентством з питань запобігання корупції (рішення № 839 від 29.09.2017 р.). Сектор безпеки та запобігання проявам корупції (<https://cutt.ly/wZibAMI>) є підрозділом Університету, який бере участь у запобіганні, виявленні та реалізації заходів щодо припинення корупційних правопорушень, відновленні прав чи інтересів фізичних та юридичних осіб, а також в інформаційному забезпеченні заходів щодо запобігання та протидії корупції. У ЗВО є уповноважені особи, до котрих можна звернутися щодо впровадження гендерних підходів у освітній процес і повідомити про випадки сексуальних домагань і прояви дискримінації, а також працює фахівець з гендерної рівності (<https://cutt.ly/fZibNrb>). Про наявність конфлікту здобувач може повідомити письмово на скриньку довіри, електронну скриньку звернень і пропозицій (<https://ldubgd.edu.ua/feedback>) або особисто

звернутися до адміністрації.

Фахівці відділу виховної, соціально-гуманітарної роботи та психологічного забезпечення впроваджують і проводять заходи психопрофілактичного та психокорекційного напрямку: цільові роботи, анкетування, опитування, психодіагностичні обстеження, бесіди, тренінги, лекції, круглі столи із залученням фахівців соціальних служб (<https://cutt.ly/fRxmosp>; <https://cutt.ly/zRxmdPM>; <https://cutt.ly/ZRxmkWk>; <https://cutt.ly/vRxmIqf>), популяризується принцип гендерної рівності (<https://cutt.ly/5RxmDjy>). Діяльність із запобігання та виявлення корупції передбачає інформування здобувачів про ознаки корупційних діянь, способи їх документування з метою оперативного припинення. Результати опитування підтвердили поінформованість здобувачів щодо механізмів запобігання конфліктним ситуаціям. Випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією, а також отриманням неправомірної вигоди під час реалізації ОНП зафіксовано не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Порядок розроблення, розгляду, затвердження та періодичного перегляду ОНП, дотримання принципів і процедур забезпечення якості (моніторинг, оцінювання, перегляд, припинення) в ЛДУБЖД визначають такі документи: «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/SZib3JH>); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>); «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/TRfKzH8>); «Положення про організацію освітнього процесу у докторантурі, ад'юнктурі ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FTfwaiL>); «Положення про порядок проведення аудиту освітніх програм у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/6RxQqzx>); «Методичні рекомендації щодо розробки та оформлення освітніх програм у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/hRxQppt>). Чинна освітньо-наукова програма оприлюднена на сайті (<https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita>).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>) освітня програма повинна відповідати вимогам стандартів вищої освіти, що використовуються для визначення й оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності. Перегляд освітніх програм відбувається щорічно з урахуванням результатів моніторингу і періодичного перегляду освітніх компонентів програми, а також побажань й зауважень, отриманих від аспірантів і стейкхолдерів (роботодавців). Перегляд ОНП здійснюється за наслідками зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами, випускниками і роботодавцями, академічною спільнотою українських і закордонних закладів освіти і наукових установ, за аналізом рекомендацій, одержаних за результатами акредитаційної експертизи інших ОНП, які реалізуються у ЛДУБЖД, а також за наслідками прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства, спроможності здобувачів виконати навчальне навантаження ОНП і набути програмних компетентностей; затребуваності у фахівцях, які здобули вищу освіту за ОНП.

Вперше ОНП «Професійна освіта» було затверджено у 2016 р. (прот. ВР Університету № 5 від 19.02.2016 р.). У зв'язку зі зміною вимог у 2019 р. було затверджено нову редакцію ОНП «Професійна освіта».

У 2022 р. було затверджено переглянуту ОНП «Професійна освіта» (прот. ВР ЛДУБЖД № 11 від 13.07.2022 р.). Основні зміни стосуються програмних компетентностей і програмних результатів навчання, переліку освітніх компонентів і структурно-логічної схеми ОНП. Уточнені характеристика й особливості програми, способи викладання та оцінювання, ресурсне забезпечення, орієнтовні напрями наукових досліджень.

Зокрема, за результатами останнього перегляду враховані рекомендації, надані за результатами акредитаційної експертизи ОНП «Пожежна безпека» та «Екологія» третього рівня вищої освіти, яка реалізовується у ЛДУБЖД. Враховуючи інтереси академічної спільноти, було розширено тематику наукових досліджень здобувачів. Крім цього: збільшили кількість обов'язкових навчальних дисциплін шляхом уведення до навчального плану курсу «Модернізація сучасної професійної освіти»; доповнили блок вибіркових дисциплін; розширили тематику педагогічної практики здобувачів; конкретизувати особливості ОНП «Професійна освіта»; удосконалили структуру освітнього компонента ОНП; суттєво зменшили кількість компетентностей і програмних результатів; забезпечили професійну спрямованість і наступність дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»; переклали ОНП «Професійна освіта» англійською мовою та створили англомовну сторінку на сайті університету. Проект ОНП 2022 р. було оприлюднено для обговорення стейкхолдерами, викладачами і здобувачами. З урахуванням пропозицій останній варіант було затверджено рішенням Вченої ради і вдосконалену ОНП упроваджено у 2022–2023 н.р.

Процес удосконалення ОНП неперервний. Зокрема у грудні 2022 р. розглядалось формування безпекових компетентностей (<https://ldubgd.edu.ua/node/7105>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі залучені до перегляду ОНП, яка розміщена на сайті Університету (<https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita>). Згідно п. 2.1. «Положення про опитування...»

(<https://cutt.ly/6Rdir3G>) передбачається отримання зворотного зв'язку й аналіз інформації здобувачів стосовно якості ОНП. Процедури врахування їхньої думки: 1) під час звітів на засіданнях кафедри ППтаП; 2) під час обговорення ОНП із стейкхолдерами; 3) із Радою молодих учених; 4) у процесі анонімних онлайн-опитувань; 5) під час неформальних заходів. Узагальнюється інформація щодо: актуальності змісту програми; відповідності компетентностей і програмних результатів до потреб ринку праці; якості освітніх компонентів ОНП. Під час опитувань використовується ВНС «Віртуальний університет» (анкетування щодо якості викладання є елементом курсу з кожної дисципліни) і дистанційні форми, розміщені на електронних ресурсах. Результати опитувань обговорюються на засіданні кафедри (протокол № 5 від 06.12.2022 р.), враховуються під час перегляду ОНП та реалізації інших процедур забезпечення якості. За результатами анкетування здобувачів узгоджено види аудиторної роботи під час змішаного навчання. За пропозицією ад'юнкта К. Березяк, яка залучена до робочої групи ОНП, дисципліну «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів ОНП з 2022 р. викладає професор кафедри ППтаП.

Аналіз онлайн-опитувань показав, що ОНП відповідає очікуванням здобувачів, вони високо оцінюють рівень викладання дисциплін.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Органи самоврядування залучаються до розробки документів, що регламентують навчальну діяльність, беруть участь у забезпеченні якості освітнього процесу, розв'язанні конфліктних ситуацій, що виникають між здобувачами і представниками адміністрації та працівниками, звертаються з пропозиціями щодо вирішення соціально-побутових питань та ін. Відповідно до Статуту ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/rRxPIQu>) до складу Вченої ради включені виборні представники ад'юнктів, аспірантів. Здобувачі через студентське самоврядування мають змогу подавати пропозиції щодо змісту навчальних планів та освітніх програм, з питань контролю освітнього процесу; брати участь у вирішенні спірних ситуацій з НПП чи представниками адміністрації.

В Університеті функціонує Рада молодих учених (керівний орган Наукового товариства студентів, курсантів, слухачів, ад'юнктів, докторантів та молодих вчених), яка бере участь в організаційних, наукових та освітніх заходах закладу, розглядає питання, пов'язані з участю здобувачів у заходах, що проводяться за межами ЛДУБЖД, подає клопотання щодо їхніх відряджень, сприяє залученню молоді до наукової діяльності; представляє інтереси здобувачів з питань наукової роботи перед адміністрацією та іншими організаціями, клопоче перед керівництвом щодо надання здобувачам і молодим ученим ЛДУБЖД різнобічної допомоги і підтримки у науковій діяльності, сприяє підвищенню якості досліджень тощо.

У процесі розроблення та перегляду ОНП зауважень з боку органів студентського самоврядування не було.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

На сайті Університету є сторінка обговорення ОНП (<https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita>). Періодично відбуваються зустрічі групи забезпечення ОНП з роботодавцями. Зокрема 20.12.21 р. і 17.05.22 р. відбулися такі зустрічі: О. Капінус підкреслив важливість розширення кількості обов'язкових навчальних дисциплін і запропонував включити до навчального плану обов'язкову дисципліну «Модернізація сучасної професійної освіти»; С. Василина запропонувала більше уваги в навчальних дисциплінах приділити специфіці викладання в закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти; В. Бобко висловився щодо доречності переструктурування освітнього компонента ОНП; В. Слободяник виклав міркування щодо посилення складових педагогічної практики аспірантів; В. Карабин вказав на необхідність залучити до освітнього процесу висококваліфікованих фахівців-практиків. Внаслідок цього при оновленні ОНП у 2022 році було внесено відповідні зміни.

В Університеті організовано міжнар. конференцію «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті : досвід, проблеми, перспективи» (2006–2021), а також Всеукр. конференції «Педагогіка та психологія професійної освіти: актуальні аспекти» (2016–2022) та «Особистість в екстремальних умовах» (з 2012–2021), на які запрошуються представники роботодавців ДСНС, МВС, МОН, НАПН України, які надають корисні рекомендації щодо формування освітньої траєкторії та змісту ОНП.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Університет має давні традиції комунікації та співпраці з випускниками ад'юнктури, залучає їх до участі в наукових заходах і неформальній співпраці (<https://cutt.ly/oRxANL5>), діяльності наукових шкіл, зокрема за напрямом ОНП: «Психопедагогіка безпеки» (наук. кер. проф. М. М. Козяр), «Вітрила гуманізму» (наук. кер. проф. Г. П. Васянович), «Модернізація професійної підготовки фахівців для сучасного ринку праці» (наук. кер. проф. А. В. Литвин і проф. Л. А. Руденко).

Перший випуск здобувачів за ОНП планується у 2023 р. Однак на кафедрі ППтаП діє практика збору й аналізу інформації щодо випускників за спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Мета: відслідковування траєкторій працевлаштування та кар'єрного зростання, отримання відомостей щодо якості освітнього процесу, реального рівня підготовленості, затребуваності здобутих компетентностей, рекомендацій щодо вдосконалення структури ОНП, змісту освітніх компонент, доцільності практики, дієвості технологій і методів навчання. Аналіз даних і обмін досвідом свідчить, що навчання в аспірантурі сприяло працевлаштуванню, науковому та кар'єрному розвитку.

Із закладами, де працюють випускники попередніх років, налагоджено співпрацю кафедри ППтаП, деякі з них виступають стейкхолдерами (С. Василина). У процесі реалізації ОНП проведено зустріч здобувачів із випускниками

за спеціальністю 13.00.04 (І. Коваль, О. Замфереско Т. Конівіцька), які повною мірою реалізували себе як науково-педагогічні працівники.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Внутрішнє забезпечення якості освіти в Університеті здійснюється відповідно до вимог «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/FRdpr6hI>), «Положення про опитування учасників освітнього процесу у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/6Rdir3G>), «Положення про порядок проведення аудиту освітніх програм у ЛДУБЖД» (<https://cutt.ly/6RxQqzx>) та ін. (<https://cutt.ly/oRxGDW7>). Основними процедурами і заходами забезпечення якості є планування освітньої діяльності: розроблення, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд ОНП за участі стейкхолдерів; щорічне оцінювання викладачів з оприлюдненням результатів (<https://ldubgd.edu.ua/content/rejting-naukovo-pedagogichnih-pracivnikiv>); посилення кадрового потенціалу шляхом підвищення кваліфікації, оптимізації процедури конкурсного відбору; забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; розвиток інформаційних систем з управління освітньою діяльністю; забезпечення публічності інформації; запобігання та виявлення академічного плагіату; участь Університету в рейтингових дослідженнях ЗВО тощо. Політику внутрішнього забезпечення якості вищої освіти реалізує Відділ внутрішнього забезпечення якості освіти у структурі Навчально-методичного центру ЛДУБЖД.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Університету постійно вдосконалюється. Зокрема, протягом 2020–2022 рр. були розроблені нові та внесені зміни у чинні положення (<https://cutt.ly/wZinSdZ>), оновлено ресурсне забезпечення, зокрема електронної бібліотеки; закуплено обладнання та проведені тренінги для проведення занять у дистанційному режимі; запроваджено електронні журнали й особисті кабінети здобувачів освіти і викладачів у інформаційній систем «Деканат».

За час реалізації ОНП суттєвих недоліків виявлено не було. Проте у ході процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП у 2019/2021 н.р. було надано рекомендації, враховані при перегляді ОНП у 2022 р.:

- забезпечення відкритості інформації про освітній процес (оновлена і розширена сторінка ОНП на сайті Університету);
  - дотримання нормативного співвідношення між освітніми компонентами ОНП (збалансовано кількість аудиторної та самостійної роботи);
  - необхідність удосконалення навчально-методичного супроводу (оновлено зміст усіх дисциплін, введено нові вибіркові, упроваджено інноваційні методи навчання, запроваджені силабуси);
  - більш активне залучення до освітнього процесу роботодавців, академічної спільноти (посилено процедуру обговорення ОНП і реалізації пропозицій стейкхолдерів);
  - підвищення показників публікаційної активності викладачів і здобувачів (підвищено публікаційну активність в індексованих виданнях, а також спільні публікації здобувачів з науковими керівниками);
  - розширення групи забезпечення ОНП (додано д. пед. н. А. Цюприка, ад'юнкта К.Березяк);
  - організація змішаного навчання (удосконалено управління освітнім процесом із застосуванням ВНС і MS Teams).
- Було вжито низку інших заходів із забезпечення якості освіти.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП?

ОНП Професійна освіта проходить акредитацію вперше.

Під час проходження процедури акредитації інших ОНП Університету було зазначено недоліки та надано низку рекомендацій: активно популяризувати освітньо-наукові програми Університету серед магістрів ЗВО за допомогою семінарів, активності Наукового товариства; встановлювати тісні контакти із зовнішніми стейкхолдерами та розмішувати на сайті їх пропозиції, отримані при обговоренні ОНП; розмістити основну інформацію щодо функціонування психологічної служби та звернення до неї на сайті Університету.

З метою урахування рекомендацій в Університеті було вдосконалено існуючі положення, розроблено та введено в дію низку нових, зокрема: «Положення про дуальну форму здобуття освіти у ЛДУБЖД», «Положення про електронний курс в освітньому середовищі «Віртуальний університет» ЛДУБЖД», «Положення про інклюзивну освіту у ЛДУБЖД».

Оновлено структуру сайту Університету та випускових кафедр; розроблено англomовну версію сторінки ОНП; удосконалено систему опитування стейкхолдерів; установлено тісні контакти із зовнішніми стейкхолдерами; одержано здобувачів і роботодавців до перегляду ОНП з фіксацією їхніх рекомендацій у протоколах; розроблено документацію, що регламентує педагогічну практику; розвинуто систему та політику академічної доброчесності; удосконалено порядок вирішення конфліктних ситуацій; розширено інформацію про публікації та наукову діяльність НПП; збільшено кількість публікацій, що індексуються наукометричними базами; підвищено рівень володіння іноземною мовою НПП (Л.А.Руденко); реалізована можливість подвійного керівництва (ад'юнкт Р.Б.Лашта), а також створені профілі ад'юнктів у Гугл Академії.

Робочою групою ОНП було враховано більшість рекомендацій, зокрема: чітко визначено фокус ОНП; удосконалено послідовність викладання освітніх компонентів; скориговано обсяги аудиторної роботи; розширено перелік вибіркових дисциплін; розроблені дистанційні курси за освітніми компонентами.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості...» (<https://cutt.ly/FRdpr6hI>) передбачені заходи, до яких залучені учасники академічної спільноти: планування освітньої діяльності; розроблення,

затвердження, обговорення, періодичний перегляд ОНП; щорічне оцінювання здобувачів, науково-педагогічних працівників і регулярне оприлюднення результатів (<https://ldubgd.edu.ua/>); підвищення кваліфікації викладачів, оптимізація процедури конкурсного відбору на заміщення посад; запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах, дисертаціях здобувачів; участь у національних і міжнародних рейтингових дослідженнях ЗВО тощо.

Академічна спільнота залучається до забезпечення якості освіти шляхом налагодження зворотного зв'язку зі здобувачами, зустрічей самоврядування з адміністрацією Університету. Проводяться опитування науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/Z3o5sZm>), організуються семінари і круглі столи з питань якості освіти. Опитування рівня задоволеності здобувачів дозволяє вирішувати питання контролю якості роботи викладачів, вживати заходів щодо вдосконалення їхньої пед. майстерності. Вся інформація є публічною для учасників академічної спільноти, представники якої як важливі учасники процесу внутрішнього забезпечення якості ОНП запрошуються на засідання проектною групою і надають пропозиції щодо вдосконалення змісту, форм і методів викладання й оцінювання, дотримання академічної доброчесності та інших аспектів провадження навчання.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Розподіл відповідальності між підрозділами щодо здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти висвітлено в «Положенні...» (<https://cutt.ly/FRdp6hI>). Провідним підрозділом із забезпечення якості освіти є Навчально-методичний центр, до складу якого входять: відділ внутрішнього забезпечення якості освіти; сектор планування освітнього процесу; відділ інформаційних технологій та технічного захисту інформації; відділ інформаційного забезпечення освітнього процесу. Процедури забезпечення якості освіти також здійснюють відділ персоналу; відділ організації науково-дослідної діяльності. Низку функцій координують відділ докторантури, ад'юнктури, навчально-наукові інститути і кафедри.

Забезпечення якості освіти узгоджене на всіх рівнях. Університетський рівень реалізують ректор, проректори, вчена та науково-технічна ради, які відповідають за політику забезпечення якості, програму заходів і контроль.

Підрозділи організують освітню діяльність (відділ докторантури, ад'юнктури), реалізують психологічну підтримку (відділ виховної, соціально-гуманітарної роботи та психологічного забезпечення), нормативне врегулювання (навчально-методичний центр), ресурсне забезпечення (бібліотека, кафедри). Гарант програми, члени проектною групи, наукові керівники виконують заходи з підвищення якості ОНП, співпрацюють зі стейкхолдерами. Викладачі забезпечують освітній компонент. Здобувачі через органи самоврядування ініціюють і беруть участь у вирішенні питань підвищення якості навчання.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права й обов'язки учасників освітнього процесу регулюють: Статут (<https://cutt.ly/rRxPIQy>), Положенням про ННІ ПтаСЗ (<https://cutt.ly/3Zibo5>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/SZib3JH>, <https://cutt.ly/FTfwaiL>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості... (<https://cutt.ly/FRdp6hI>), Положення про порядок та критерії оцінювання... (<https://cutt.ly/TRfKzH8>), Положення про Вчену раду (<https://cutt.ly/8Zib6n5>), Концепція наукової діяльності ЛДУБЖД (<https://cutt.ly/YEobJBl>), Положення про гаранта освітньої програми (<https://cutt.ly/RZinrE8>), Положення про порядок проведення конкурсного відбору... (<https://cutt.ly/DRkbSnM>), Положення про академічну доброчесність... (<https://cutt.ly/5TiSOaP>, <https://cutt.ly/ITiSLwq>), Положення про академічну мобільність... (<https://cutt.ly/bE8zqs5>), Положення про порядок визнання результатів попереднього навчання... (<https://cutt.ly/RE8ztuI>, <https://cutt.ly/4E8vjWU>), Положення про опитування... (<https://cutt.ly/6Rdir3G>), Положення про підвищення кваліфікації... (<https://cutt.ly/TZiny4l>), Положення про матеріальне заохочення... (<https://cutt.ly/CTiPDzy>), Положення про оцінювання підсумків роботи... (<https://cutt.ly/eZinoJW>), Положення про порядок проведення аудиту освітніх програм (<https://cutt.ly/6RxQqzx>), Положення про заходи щодо запобігання та врегулювання конфліктів інтересів... (<https://cutt.ly/3Rxb2kz>), Положення про порядок обрання дисциплін... (<https://cutt.ly/EZinf3o>). Документи на сайті систематично оновлюються.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Адреса веб-сторінки, де розташовано ОНП (а також її проєкт під час корегування та перегляду) для розгляду стейкхолдерами, їхні рецензії та відгуки із зауваженнями і пропозиціями:

<https://ldubgd.edu.ua/>
[://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita](https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita)

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

Інформацію оприлюднено на веб-сторінці сайту ЛДУБЖД зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями):

<https://ldubgd.edu.ua/>

[://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita](https://ldubgd.edu.ua/content/profesiyna-osvita)

Оскільки ЛДУБЖД є закладом із специфічними умовами навчання, то в зв'язку із запровадженням воєнного стану в Україні від 24.02.22 р. з міркувань безпеки частина інформації на сайті Університету відображається не в повному обсязі.

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Програма забезпечує освітньо-наукову підготовку дослідників із педагогічних наук зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їм здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної освіти, стимулює розвиток наукового мислення, дослідницької компетентності, спонукає до вироблення інноваційних ідей і науково-методичних розробок, а також самореалізації.

Наукові зацікавлення аспірантів задовольняються шляхом вивчення загальнонаукових і професійних дисциплін, що спрямовані на розвиток інтегрованих компетентностей з теорії та методики професійної освіти: методологічної культури, аналітичних умінь, якостей дослідника, викладача, навичок презентування результатів у міжнародному науковому просторі, проведення інноваційної діяльності, продукування нових практико орієнтованих ідей, а також упровадження отриманих результатів в освітню практику. Вибіркові дисципліни забезпечують опанування сучасних практик організації продуктивного навчання, провідних тенденцій професійної освіти тощо. Під час формування індивідуального навчального плану впродовж двох місяців після зарахування здобувач може обрати будь-яку дисципліну, яка викладається в закладі та відповідає його освітнім потребам, на пряму дослідження. Це дає змогу успішно виконати наукове дослідження.

Щорічні опитування, за якими вносяться необхідні зміни, дають підстави стверджувати, що здобувачі загалом задоволені змістом ОНП (<https://cutt.ly/a3o5jWb>).

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

ОНП дає змогу ад'юнктам, аспірантам отримувати детальні знання на всіх етапах виконання дослідницької діяльності, починаючи від вибору актуального напрямку і теми дослідження, формування мети і завдань, планування етапів роботи до безпосереднього виконання педагогічних експериментів, публікації та апробації отриманих результатів. Повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької діяльності за ОНП забезпечують обов'язкові освітні компоненти у процесі засвоєння навчальних дисциплін, що формують дослідницьку компетентність, зокрема: нормативна складова освітньої програми – ОКЗ 2. «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці», «ОКЗ 3 «Філософія науки», ОКЗ 4 «Методологія та організація наукових досліджень», ОКП 2 «Методи наукових досліджень у педагогіці» (разом 16,0 кредитів ЄКТС) пов'язана з набуттям системного наукового світогляду, методологічної культури універсальних навичок дослідника; вибіркова складова – «Прикладні інформаційні технології освітньої та наукової діяльності», «Управління науковими проектами та реєстрація прав інтелектуальної власності», «Порівняльна професійна педагогіка» та ін. формує здатність до експериментальної роботи, генерації інновацій, сприяє поглибленню дослідницьких умінь.

Загальна кількість кредитів, відведених на підготовку до науково-дослідницької роботи є достатнім для формування необхідних дослідницьких компетентностей здобувачів третього(освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Підготовка здобувачів до викладацької діяльності здійснюється в низці навч. дисциплін, що формують професійно-педагогічний потенціал – педагогічну, психологічну та методичну складові. Зокрема: нормативна складова – ОКЗ 5 «Педагогіка і психологія вищої школи», ОКП 1 «Теорія і методика професійної освіти», ОКП 3. «Модернізація сучасної професійної освіти», ОКП 4 «Педагогічна практика» (разом 14,0 кред. ЄКТС) знайомить з основами педагогіки професійної школи, сучасними вимогами, забезпечує набуття вміння планувати заняття, розробляти методику педагогічної взаємодії, конструювати й організовувати освітній процес, оцінювати його результати, аналізувати проблеми й ухвалювати необхідні рішення; вибіркова складова – «Інноваційні технології професійної освіти», «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти», «Психопедагогіка безпеки», «Військова педагогіка» та ін. забезпечує формування психолого-педагогічної готовності до викладацької діяльності, розвиток пед. майстерності, використання інновацій у викладанні тощо.

Загальна кількість кредитів на підготовку до викладацької діяльності є достатньою для формування компетентностей відповідно до проф. стандарту «Викладачі закладів вищої освіти» (23.03.2021 № 610).

Ад'юнкти та аспіранти залучені до онлайн курсів, вебінарів, які розвивають викладацькі навички. Їх перелік подано в силабусах і програмі практики.

Ад'юнкти К. Березяк і Л. Годій є викладачами кафедри ППтаП, О. Панас – викладачем-методистом, В. Бондарчук – начальником сектору зв'язків із громадськістю.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень

наукових керівників

У процесі подання й оцінювання дослідницьких пропозицій вступники знайомляться з науковими напрямами Університету (<https://cutt.ly/UEobJBl>). Тому їхня тематика суголосна з інтересами керівників і наукових шкіл (<https://cutt.ly/eZinj6o>), корелює з напрямом дослідження кафедри. Так, тема К.Латишевської «Формування моральної культури у майбутніх учителів початкових класів засобами інформаційно-комунікаційних технологій» узгоджується з тематикою. Г.Васяновича (моральна відповідальність педагога, педагогічна етика).
Тема А.Станішевського «Модернізація підготовки офіцерів Збройних Сил України у контексті переходу до стандартів НАТО» – з тематикою А.Литвина (підготовка фахівців до діяльності в особливих умовах).
Тема К.Березяк «Формування життєстійкості майбутніх фахівців у галузі безпеки людини в процесі професійної підготовки» – з тематикою С.Вдович (проблеми психопедагогіки безпеки).
Тема В.Боднарчук «Формування соціальних та професійно важливих якостей майбутніх фахівців цивільного захисту у Студії акторської майстерності» – з тематикою Л.Руденко (формування комунікативної і професійної культури фахівців).
Тема Л.Годій «Формування професійно-екстремальної компетентності майбутніх психологів оперативно-рятувальної служби» – з дослідженнями Р.Сірко (підготовка психологів оперативно-рятувальної служби).
Дослідження здобувачів є складовою поточної теми НДР кафедри ППтаП (РК № 0122U001531, 2022–2025 рр).
Наукові керівники і здобувачі мають низку спільних наукових праць.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

Здобувачі ОНП мають повний доступ до фондів бібліотеки, навчальних кабінетів, комп'ютерних аудиторій, лабораторій, психолого-тренувального полігону, обладнання кафедри ППтаП, іншої матеріально-технічної бази Університету для проведення наукових досліджень, вільний доступ до баз Scopus та WoS і безоплатної перевірки дисертацій на плагіат (Unicheck). Апробація результатів досліджень аспірантів здійснюється через: участь у наукових заходах кафедри ППтаП; щорічній конференції «Педагогіка та психологія професійної освіти: актуальні аспекти», циклічній Всеукраїнській конференції «Особистість в екстремальних умовах», науковому семінарі «Видатні постаті психології: історія та сучасність» (публікація безоплатна); публікації статей у педагогічних виданнях («Педагогіка і психологія професійної освіти», «Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія»); експериментальну роботу у ЗВО, що підписали угоди про партнерство; фахові семінари для експертизи дисертації та надання про неї висновку тощо.
Ад'юнкти та аспіранти ОНП залучені до виконання НДР («Педагогічне забезпечення та психологічний супровід професійної підготовки та здоров'язбереження фахівців ризиконебезпечних професій у закладах вищої освіти»; РК № 0122U001531; 2022–2025 рр.), міжнародних грантів і проєктів Університету. На здобувачів розповсюджується «Положення про матеріальне заохочення...» (<https://cutt.ly/CTiPDzy>).

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проєкти та заходи

На основі двосторонніх угод про співробітництво з університетами країн-партнерів (<https://cutt.ly/NZinvzo>) аспірантам і ад'юнктам забезпечується можливість долучення до міжнародної академічної спільноти. На сторінці «Міжнародна діяльність» сайту Університету (<https://cutt.ly/hZinn6d>) подана інформація щодо можливої міжнародної академічної мобільності, участі в європейських програмах і проєктах. На вкладці «Конференції/Нас запрошують» – актуальні для здобувачів міжнародні конференції, в тому числі зарубіжні (<https://cutt.ly/zZinEtA>). Крім того, кафедра ППтаП бере провідну участь в організації міжнародної конференції «Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи» (<https://cutt.ly/eZivmpB>). (2006, 2009, 2012, 2015, 2017, 2021 рр.), де ад'юнкти та аспіранти дискутують із іноземними вченими і представляють свої напрацювання. Очно та в онлайн режимі здобувачі беруть участь у багатьох міжнародних і закордонних форумах. Аспіранти долучалися до лекцій зарубіжних науковців (д-р Р. Кресиньски, І. Грабовська-Лепчак, М. Майдер-Лопатка, А. Анковський).
У 2020-22 р. ад'юнкту К.Березяк пройшла три міжнародні підвищення кваліфікації (НДІ Люблінського науково-технологічного парку, Польща). У 2022 р. ад'юнкту Л.Годій пройшла міжнародне стажування (Каліфорнійський університет, США). Ад'юнкти, аспіранти (К.Березяк, К.Латишевська, Р.Лашта, А.Станішевський) мають наукові публікації англійською мовою, індексовані у провідних наукометричних базах.

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники ад'юнктів та аспірантів є виконавцями наукової теми кафедри практичної психології та педагогіки «Психолого-педагогічні технології підготовки фахівців до діяльності в особливих умовах та її психологічний супровід» (реєстраційний номер РК № 0116U005307), за якою опубліковано колективну монографію «Життєдіяльність та життєтворчість особистості в особливих умовах: монографія / за наук. ред. М. М. Козяра. Львів: СПОЛОН, 2018.), де співавторами є наукові керівники С. М. Вдович, А. В. Литвин, Л. А. Руденко, Р. І. Сірко та ад'юнкту К. М. Березяк (<https://cutt.ly/i3o5eA7>). У 2022 р. затверджена нова тема та розпочата НДР кафедри «Педагогічне забезпечення та психологічний супровід професійної підготовки та здоров'язбереження фахівців ризиконебезпечних професій у закладах вищої освіти» (РК № 0122U001531; наук. керівник Р. І. Сірко; 2022–2025 рр.), до якої залучені керівники, ад'юнкти й аспіранти ОНП як співвиконавці. В її межах підготовлено колект. монографія «Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій» (2023 р) із залученням стейкхолдерів.
Усі наукові керівники здобувачів є авторами низки наукових праць із проблем професійної освіти у монографіях,

фахових виданнях України категорії «Б», а також статтях, проіндексованих у наукометричних базах (Г. П. Васянович, С. М. Вдович, А. В. Литвин, Л. А. Руденко, Р. І. Сірко), що підтверджено в їхніх наукових профілях.

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Практика дотримання академічної доброчесності за ОНП визначається «Кодексом...» (<https://cutt.ly/5TiSOaP>) і «Положенням...» (<https://cutt.ly/ITiSLwq>). Зокрема встановлено, що виявлення двох фактів плагіату (компіляцій) у наукових роботах здобувачів є підставою для виключення з ад'юнктури (п. 4.15); в осіб науково-педагогічного складу це підстава для відмови у продовженні дії контракту (п. 4.16). Викладачі та здобувачі ОНП підписали декларації про дотримання академічної доброчесності (п. 6).

З метою запобігання академічній недоброчесності вживаються такі заходи: інформування здобувачів; проведення семінарів, вебінарів з цієї тематики; ознайомлення з документами, що унормовують і встановлюють відповідальність; сприяння з боку Ради молодих учених; розміщення на сайтах видань Університету етичних норм; обов'язкова перевірка наукових публікацій; адміністративна відповідальність керівників і здобувачів. Моніторинг здійснюється на всіх етапах навчання.

Ад'юнкти К.Березяк і Л.Годій пройшли онлайн курс для викладачів «Академічна доброчесність». К.Березяк пройшла підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність у підготовці бакалаврів...».

У силабусах навчальних дисциплін наголошено, що жодні форми порушення академічної доброчесності неприпустимі. Принципи академічної доброчесності регулярно обговорюються на засіданнях кафедри ППтаП (прот. № 1 від 31.08.2020р., № 1 від 31.09.2021р., №2 від 26.09.2021р., № 11 від 11.05.2022р. № 1 від 30.08.2022р.). Випадків порушення академічної доброчесності на ОНП не виявлено.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Відповідно до «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин...»

(<https://cutt.ly/ITiSLwq>) виявлення фактів плагіату (компіляцій) в осіб науково-педагогічного складу є підставою для відмови у продовженні дії контракту (п. 4.16); відмови у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавленні присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання; позбавленні права брати участь у роботі визначених органів чи займати керівні посади; позбавленні права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів; зниження кількості балів за підсумками оцінювання роботи тощо. Усі наукові керівники як викладачі ознайомлені з цими положеннями й уклали декларацію про дотримання академічної доброчесності.

Комісія з академічної доброчесності Університету розглядає порушення і виносить рішення за результатами службового розслідування. У разі надходження апеляції за наказом ректора створюється апеляційна комісія.

У разі порушення академічної доброчесності науковим керівником він відсторонюється від виконання наставницьких функцій. Науковий керівник, який надав позитивні висновки про наукову роботу, в якій було виявлено плагіат, теж притягується до відповідальності згідно із Законом «Про освіту».

Наукове керівництво здобувачами у межах ОНП «Професійна освіта» здійснюють працівники, щодо яких не було зафіксовано фактів порушення академічної доброчесності.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони.

- актуальність ОНП, яка адаптована під потреби у науко-педагогічних фахівцях ДСНС України, та водночас, дає можливість готувати докторів філософії у галузі професійної освіти для інших профільних відомств (МВС, ЗСУ) та МОН України;
- можливість організації науково-педагогічного пошуку в закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання, що відображено в тематиках дисертаційних досліджень ад'юнктів;
- ОНП ґрунтується на засадах компетентнісного, діяльнісного, інтегративного, аксіологічного, синергетичного та інших наукових підходів з урахуванням студентоцентризму, проблемно орієнтованого й особистісно орієнтованого навчання із використанням інноваційних методів і технологій;
- урахування в ОНП вимог професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладу вищої освіти» (затверджено 23.03.2021 № 610);
- реалізацію ОНП забезпечує кваліфікований науково-педагогічний персонал: 6 докторів і 3 кандидати наук, яким притаманна висока професійна активність: виконання НДР; залученість в якості рецензентів, експертів і опонентів дисертацій; участь у міжнародних заходах; значна кількість публікацій у монографіях, фахових виданнях України і виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus і WoS;
- чітко визначені процедури забезпечення якості підготовки докторів філософії уможливають проєктування та вдосконалення змісту освітніх компонентів на підставі побажань здобувачів і роботодавців, а також моніторинг і періодичний перегляд освітніх компонентів;

Слабкі сторони:

- відсутність державного стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для здобувачів третього рівня;
- тимчасова відсутність зареєстрованого фахового наукового видання з педагогіки категорії «Б», хоч у минулий період в Університеті успішно видавалися два таких журнали;

- відсутня практика викладання профільних навчальних дисциплін ОНП іноземною (англійською) мовою;
- недостатньо реалізовані (у зв'язку з факторами пандемії та воєнного стану) міжнародне співробітництво, участь здобувачів і викладачів у міжнародних проєктах впровадження програм академічної мобільності.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи подальшого розвитку ОНП пов'язані з удосконаленням підготовки висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, які мають бути конкурентоспроможними, мобільними, професійно активними. Для цього передбачається:

- модернізація ОНП відповідно до сучасних тенденцій розвитку професійної освіти (невпинне прогностичне оновлення змісту освітніх компонентів, розширення спектру вибіркових дисциплін з урахуванням індивідуальних потреб здобувачів, удосконалення навчально-методичного супроводу, інформаційного та ресурсного забезпечення) з активним залученням академічної спільноти і роботодавців;
- відкриття нового періодичного фахового наукового видання з педагогіки категорії «Б»;
- розширення комунікації та співпраці з провідними вітчизняними і зарубіжними ЗВО, науковими установами, громадськими організаціями, об'єднаннями в галузі педагогіки професійної освіти;
- подальше вдосконалення системи дистанційної освіти відповідно до потреб часу, діджиталізація та застосування технологій мобільного навчання, оновлення електронних курсів у ВНС електронними курсами ВНС «Віртуальний університет»;
- розширення участі аспірантів та ад'юнктів у програмах міжнародної академічної мобільності з метою реалізації проєктів у сфері професійної освіти, проведення експериментальних досліджень та експертизи їхніх наукових робіт;
- підвищення активності викладачів, наукових керівників і здобувачів щодо публікацій у фахових виданнях і виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus і WoS;
- ширше залучення до аудиторних занять і неформальних заходів на ОНП професіоналів-практиків, випускників і представників роботодавців;
- планове оновлення матеріально-технічної бази, обладнання кафедри практичної психології та педагогіки;
- посилення моніторингу працевлаштування випускників із метою реалізації зворотного зв'язку для вдосконалення освітнього процесу.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Коваль Мирослав Стефанович

Дата: 27.02.2023 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКП 1_Теорія і методика професійної освіти.pdf</i>	Wn9qNtZEZdWZlhhU+3aDl3/ZdC74joGxu5z97bsc14k=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКП 2_Методи наукових досліджень у педагогіці.pdf</i>	ZA1bdusMuogoLEsGПоK7LddS5sA84eG3l4CTarRIP8=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет», комп'ютерний клас
ОКП 3. Модернізація сучасної професійної освіти	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКП 3_Модернізація професійної освіти.pdf</i>	Q1Kci45DU4qYn8crk1lkEacslocniCKo1omZTHGP9Gg=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКП 4. Педагогічна практика	практика	<i>Програма_пед_практики_ОКП 4.pdf</i>	76c5qzb+qleU6zSfgJt3BHXLNUrG6seBhyVMitxnl34=	
ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКЗ 4_Методологія та організація наукових досліджень.pdf</i>	/1TD6W76K/I433MDT8gfBtXpEiczrOF5zwi+BbXm4v8=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКЗ 3. Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКЗ 3_Філософія науки_ПО.pdf</i>	mm7CU2CWOYGqRyrcIhTjup/utoVCB4VJaxa7U6PzxXY=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКЗ 2. Етика та академічна доброчесність в освіті і науці	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКЗ 2_Етика та академ доброчесність_ПО.pdf</i>	Vb/L6otJLnMOERLyaOIGp2+GVcJwCLW/mxapF7PRO/g=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКЗ 5. Педагогіка і психологія вищої школи	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКЗ 5_Педаг_психол_вищої_школи.pdf</i>	BBkWrGWkcV3PtqHhJzscfnUOVghoS77yqd8f4AWqTCw=	ноутбук, мультимедійний проектор, ВНС «Віртуальний університет»
ОКЗ 1. Іноземна мова наукового спілкування	навчальна дисципліна	<i>Силабус_ОКЗ 1_Іноземна мова наукового спілк_ПО.pdf</i>	DGCXM5wBj5ilEVoOchErbMJNGCdtOS3MCEp6uZK2PUo=	персональні комп'ютери, мультимедійна дошка, мультимедійний проектор, лабораторія синхронного перекладу, лінгафонний кабінет, ВНС «Віртуальний університет»

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Документ	<i>Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів.pdf</i>	uVxicNh8Qwq6xioN7MXqeDrYQaDmWpyWHJbZxO4itqk=

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p><i>ПР14. Організувати пошук, відбір і оброблення наукової інформації та емпіричних даних, спланувати і реалізувати на практиці оригінальне наукове дослідження, яке характеризується актуальністю, новизною, теоретичною та практичною цінністю, сприяє розв'язанню значущих проблем професійної освіти відповідно до галузевих потреб</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОКП 4. Педагогічна практика</p>	<p>спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз</p>	<p>поточний: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики); підсумковий – диференційований залік</p>
		<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфоліо); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв'язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфоліо, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПР13. Осмислювати стратегію розбудови вітчизняної системи освіти, передбачати і визначати провідні напрями модернізації професійної освіти, обирати ефективні підходи до оновлення змісту</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп'ютерними презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та індивідуального завдань; колоквіум; тестування; підсумковий – екзамен</p>

<p><i>та методів підготовки фахівців, розробляти новітнє науково-методичне забезпечення професійної підготовки, ефективно застосовувати традиційні й інноваційні технології навчання з метою оптимізації освітнього процесу, формулювати авторські пропозиції та рекомендації щодо побудови і розвитку сучасного інформаційно-освітнього середовища в закладі освіти</i></p>		<p>вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)</p>	
	<p>ОКЗ 5. Педагогіка і психологія вищої школи</p>	<p>лекції – аналітичний метод вивчення матеріалу, інтерактивні методи педагогічної взаємодії; семінарські заняття – індуктивний і дедуктивний (письмово підготовлені та презентовані здобувачами виступи-доповіді, обговорення вузлових питань, дискусії, моделювання педагогічних ситуацій, опора на життєвий досвід, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка виступів-доповідей і презентацій, індивідуальних завдань (есе)</p>	<p>поточний: відповіді на питання та завдання самоконтролю, оцінювання підготовки і презентації виступів, аналіз відповідей колег і самоаналіз, тестування, оцінювання виконання індивідуального завдання (есе), врахування результатів неформальної освіти здобувачів; підсумковий – екзамен</p>
	<p>ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти</p>	<p>лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен</p>
	<p>ОКП 4. Педагогічна практика</p>	<p>спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз</p>	<p>поточний: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики); підсумковий – диференційований залік</p>
	<p>ОКП 3. Модернізація сучасної професійної освіти</p>	<p>лекції – проблемний виклад, технологія «перевернутого» навчання, актуалізація знань; семінарські заняття – пошуково-евристичний (обговорення складних і дискусійних питань, аналіз науково-педагогічної преси, створення індивідуальних чи групових проектів, презентація проектних пропозицій); самостійна робота –</p>	<p>поточний: усне опитування з питань самопідготовки, оцінювання виступів та активності під час колективних дискусій і обговорень на семінарах, оцінювання проектних пропозицій, оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань співбесіда з викладачем; підсумковий – екзамен</p>

			підготовка доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань	
<p><i>ПР12. Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати власної науково-дослідної діяльності, дотримуватись професійно-етичних норм, прийнятих у вітчизняній і світовій освітньо-науковій практиці</i></p>	☒	<p>ОКЗ 2. Етика та академічна доброчесність в освіті і науці</p>	<p>лекції – словесні та наочні методи навчання із елементами проблемного викладу, інтерактивного навчання, інформаційно-ілюстративного підходу; семінарські заняття – частково-пошуковий метод навчання (самостійне виконання завдань, розв’язання задач тощо); консультації – словесний і дискусійний методи</p>	<p>поточний: усне чи письмове опитування, контрольні роботи, контроль за самостійною роботою, оцінка активності на занятті, підготовка доповідей, проходження онлайн курсів; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфолію); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв’язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфолію, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПР11. Виявляти лідерські якості, відповідальність, самостійність, автономність і професійну мобільність під час реалізації комплексних науково-педагогічних і освітніх проєктів, спроможність адаптуватися до нових освітніх ситуацій і наукових викликів, керувати освітнім процесом, ухвалювати адекватні рішення та корегувати власну роботу</i></p>	☒	<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфолію); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв’язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфолію, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>

		ОКП 4. Педагогічна практика	спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз	поточний: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики); підсумковий – диференційований залік
<p><i>ПР10. Обґрунтовано обирати і застосовувати традиційні та новітні методи, інноваційні технології та інструментарій (у т. ч. інформаційно-комунікаційні засоби) у науковій, науково-педагогічній, консультативній, соціально-просвітницькій і громадській діяльності</i></p>	☒	ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці	лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфоліо); консультації – пояснення, дискусійний метод	поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв’язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфоліо, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен
		ОКП 4. Педагогічна практика	спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз	поточний: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики); підсумковий – диференційований залік
		ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень	лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп’ютерними презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із	поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та

			презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)	індивідуального завдань; колоквиум; тестування; підсумковий – екзамен
<p><i>ПРО9. Зрозуміло та переконливо доносити професійно значущу інформацію, підсумки власних наукових досліджень, емпіричні дані, обґрунтування, міркування та висновки для різної аудиторії на національному та міжнародному рівні відповідно до форм і стандартів апробації та викладення результатів наукової роботи</i></p>	☒	<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфоліо); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв'язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфоліо, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКЗ 1. Іноземна мова наукового спілкування</p>	<p>інформаційно-ілюстративний, проблемного викладу, вправ, спостереження й аналіз мовних фактів, бесіди, інтерактивного навчання, блоковий, проектний; case-метод, використання комп'ютерних технологій</p>	<p>поточний: усне опитування, монологічне та діалогічне мовлення, самостійна підготовка іноземних наукових текстів, тестування, контрольна робота, співбесіда з лектором; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКЗ 2. Етика та академічна доброчесність в освіті і науці</p>	<p>лекції – словесні та наочні методи навчання із елементами проблемного викладу, інтерактивного навчання, інформаційно-ілюстративного підходу; семінарські заняття – частково-пошуковий метод навчання (самостійне виконання завдань, розв'язання задач тощо); консультації – словесний і дискусійний методи</p>	<p>поточний: усне чи письмове опитування, контрольні роботи, контроль за самостійною роботою, оцінка активності на занятті, підготовка доповідей, проходження онлайн курсів; підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПРО8. Організувати науково-професійну комунікацію та міжособистісне спілкування в галузі професійної освіти, у тому числі іноземною мовою, в</i></p>	☒	<p>ОКЗ 1. Іноземна мова наукового спілкування</p>	<p>інформаційно-ілюстративний, проблемного викладу, вправ, спостереження й аналіз мовних фактів, бесіди, інтерактивного навчання, блоковий, проектний; case-метод, використання комп'ютерних технологій</p>	<p>поточний: усне опитування, монологічне та діалогічне мовлення, самостійна підготовка іноземних наукових текстів, тестування, контрольна робота, співбесіда з лектором; підсумковий – екзамен</p>

<p>діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю, обирати в усному та писемному науково-педагогічному мовленні доцільні стилі, методи і засоби комунікації, ефективно презентувати дослідницькі ідеї, обговорювати і захищати власні погляди в усній і письмовій формах, володіти правилами міжнародного академічного письма</p>		<p>ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп'ютерними презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та індивідуального завдань; колоквиум; тестування; підсумковий – екзамен</p>
<p>ПРО7. Самостійно розробляти структурно-функціональну модель, обґрунтовувати педагогічні умови професійної підготовки, виконувати оцінювання ефективності освітнього процесу (за темою дослідження), вирішувати комплекс завдань, що виникають у науково-дослідній і практичній діяльності в царині професійної освіти</p>	<p>☒</p>	<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфоліо); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв'язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфоліо, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКП 4. Педагогічна практика</p>	<p>спостереження та аналіз лекційних, практичних, семінарських занять викладачів ЗВО; ознайомлення з роботою студентських наукових гуртків, товариств; ознайомлення з інформаційними ресурсами ЗВО; розроблення інтерактивних занять з використанням інноваційних методів; проведення лекційних / семінарських / практичних занять із педагогічних дисциплін; взаємовідвідування та взаємоаналіз</p>	<p>поточний: комплексне оцінювання підготовленого навчально-методичного та дидактичного матеріалу та проведених здобувачем занять; оцінювання якості звітних матеріалів (щоденник і звіт); оцінювання презентації результатів практики (захист матеріалів практики); підсумковий – диференційований залік</p>
<p>ПРО6. Кваліфіковано застосовувати</p>	<p>☒</p>	<p>ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп'ютерними</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних</p>

<p>загальнонаукові методи, діагностичний інструментарій моніторингу якості освіти, методи математичного і статистичного аналізу, інформаційно-комунікаційні технології тощо для вивчення реального стану та прогнозування змін освітнього процесу в закладах вищої та професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до галузевого та регіонального контексту</p>			<p>презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)</p>	<p>занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та індивідуального завдань; колоквіум; тестування; підсумковий – екзамен</p>
<p>ПРО5. Визначати пріоритети наукового пошуку, самостійно планувати інноваційну діяльність, розробляти комплексні наукові проекти в галузі професійної освіти на основі володіння стратегічним менеджментом і законодавства, що регулює діяльність закладів освіти, знання та розуміння структури науково-педагогічного дослідження, етапів конструювання змісту навчання, апробації та впровадження сучасних педагогічних технологій,</p>	<p>☒</p>	<p>ОКЗ 5. Педагогіка і психологія вищої школи</p>	<p>лекції – аналітичний метод вивчення матеріалу, інтерактивні методи педагогічної взаємодії; семінарські заняття – індуктивний і дедуктивний (письмово підготовлені та презентовані здобувачами виступи-доповіді, обговорення вузлових питань, дискусії, моделювання педагогічних ситуацій, опора на життєвий досвід, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка виступів-доповідей і презентацій, індивідуальних завдань (есе)</p>	<p>поточний: відповіді на питання та завдання самоконтролю, оцінювання підготовки і презентації виступів, аналіз відповідей колег і самоаналіз, тестування, оцінювання виконання індивідуального завдання (есе), врахування результатів неформальної освіти здобувачів; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти</p>	<p>лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні</p>	<p>поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем</p>

<p><i>особливостей розроблення, проведення та діагностування результатів педагогічного експерименту</i></p>			<p>мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПРО4. Формулювати, досліджувати і вирішувати проблеми професійної підготовки фахівців із застосуванням основних теоретико-методологічних підходів, теорій і концепцій педагогічної науки, закономірностей і принципів професійної підготовки, особливостей організації освітнього процесу в закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти з використанням новітніх засобів і технологій</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти</p>	<p>лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКП 3. Модернізація сучасної професійної освіти</p>	<p>лекції – проблемний виклад, технологія «перевернутого» навчання, актуалізація знань; семінарські заняття – пошуково-евристичний (обговорення складних і дискусійних питань, аналіз науково-педагогічної преси, створення індивідуальних чи групових проектів, презентація проектних пропозицій); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань</p>	<p>поточний: усне опитування з питань самопідготовки, оцінювання виступів та активності підчас колективних дискусій і обговорень на семінарах, оцінювання проектних пропозицій, оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань співбесіда з викладачем; підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПРО3. Аналізувати розвиток педагогіки і професійної освіти в їх історичній ретроспективі, розуміти ієрархію цілей, структуру, зміст, методи, організаційні форми, технології та педагогічні умови професійної підготовки, знати нормативно-правову базу вітчизняної освітньої</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОКЗ 5. Педагогіка і психологія вищої школи</p>	<p>лекції – аналітичний метод вивчення матеріалу, інтерактивні методи педагогічної взаємодії; семінарські заняття – індуктивний і дедуктивний (письмово підготовлені та презентовані здобувачами виступи-доповіді, обговорення вузлових питань, дискусії, моделювання педагогічних ситуацій, опора на життєвий досвід, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка виступів-доповідей і презентацій,</p>	<p>поточний: відповіді на питання та завдання самоконтролю, оцінювання підготовки і презентації виступів, аналіз відповідей колег і самоаналіз, тестування, оцінювання виконання індивідуального завдання (есе), врахування результатів неформальної освіти здобувачів; підсумковий – екзамен</p>

політики, завдання входження української освіти у світовий освітньо-науковий простір, вивчати й узагальнювати вітчизняну педагогічну спадщину та досвід фахової підготовки в зарубіжних закладах професійної освіти			індивідуальних завдань (есе)	
		ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти	лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод	поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен
		ОКП 3. Модернізація сучасної професійної освіти	лекції – проблемний виклад, технологія «перевернутого» навчання, актуалізація знань; семінарські заняття – пошуково-евристичний (обговорення складних і дискусійних питань, аналіз науково-педагогічної преси, створення індивідуальних чи групових проектів, презентація проектних пропозицій); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань	поточний: усне опитування з питань самопідготовки, оцінювання виступів та активності під час колективних дискусій і обговорень на семінарах, оцінювання проектних пропозицій, оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань співбесіда з викладачем; підсумковий – екзамен
ПРО2. Володіти провідними концептуальними і методологічними засадами педагогічної науки, сучасної парадигмою освіти, теорії професійної освіти, методологією, методикою і методами науково-педагогічного дослідження, усвідомлювати актуальні проблеми, новітні досягнення та перспективні тенденції в педагогіці, педагогічній психології та професійній педагогіці в Україні та за кордоном	☒	ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень	лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп'ютерними презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)	поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та індивідуальних завдань; колоквіум; тестування; підсумковий – екзамен
		ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти	лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод	поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен
		ОКП 2. Методи наукових досліджень у	лекції – інформаційно-ілюстративний,	поточний: оцінювання активності під час лекції та

		педагогіці	інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфолію); консультації – пояснення, дискусійний метод	семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв'язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфолію, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен
<p><i>ПР15. Усвідомлювати необхідність навчання та самовдосконалення впродовж усієї життєдіяльності задля поглиблення набутих і здобуття нових компетентностей, формування цілісного світогляду, виявляти і розвивати індивідуальні творчі якості, планувати і вирішувати завдання власного професійного, наукового й особистісного розвитку, підтримання та підвищення іміджу сучасного науково-педагогічного працівника, становлення власної професійної позиції</i></p>	☒	ОКЗ 3. Філософія науки	лекції – словесні та наочні методи навчання із елементами мозкового штурму; практичні заняття – частково-пошуковий (самостійне виконання завдань, розв'язання задач тощо); консультації – словесний та дискусійний методи	поточний: усне чи письмове опитування, контрольні роботи, контроль за самостійною роботою, оцінка активності на занятті, підготовка доповідей; підсумковий – екзамен
		ОКЗ 5. Педагогіка і психологія вищої школи	лекції – аналітичний метод вивчення матеріалу, інтерактивні методи педагогічної взаємодії; семінарські заняття – індуктивний і дедуктивний (письмово підготовлені та презентовані здобувачами виступи-доповіді, обговорення вузлових питань, дискусії, моделювання педагогічних ситуацій, опора на життєвий досвід, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка виступів-доповідей і презентацій, індивідуальних завдань (есе)	поточний: відповіді на питання та завдання самоконтролю, оцінювання підготовки і презентації виступів, аналіз відповідей колег і самоаналіз, тестування, оцінювання виконання індивідуального завдання (есе), врахування результатів неформальної освіти здобувачів; підсумковий – екзамен
		ОКП 1. Теорія і методика професійної освіти	лекції – інформаційно-аналітичний, наочно-демонстраційний; семінарські заняття – виступи і презентації здобувачів, створення й аналіз проблемних ситуацій, навчальні дискусії, кейс-технології, методичні мікропроекти тощо; самостійна робота – самонавчання, підготовка виступів-доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань; консультації – пояснення, дискусійний метод	поточний: оцінювання підготовки і презентації виступів та активності на семінарах (участь у дискусіях, вирішення проблемних ситуацій), оцінювання відповіді на питання самоконтролю та опитування з тем самостійного вивчення, захист мікропроектів та індивідуальних завдань, тестовий контроль, підсумковий – екзамен

		<p>ОКП 2. Методи наукових досліджень у педагогіці</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний, інтерактивний (аналітична лекція, лекція-бесіда, презентація, візуалізація, демонстрування; узагальнення, систематизація знань); практичні заняття – дослідницький (індивідуальна робота; виконання практичних завдань; розрахункові роботи, мозковий штурм); семінарські заняття – дискусійно-діалогічний, (семінари-дослідження, диспути, дискусії, кейс-метод, підведення підсумків); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання творчо-пошукового завдання (розробити комплекс методів експерименту за темою дослідження, створення професійного портфоліо); консультації – пояснення, дискусійний метод</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції та семінарських занять; оцінювання виступів на семінарах, розв'язок проблемних завдань, тестування; звіт із виконання творчо-пошукового завдання (презентація за результатами науково-експериментальної роботи), самооцінювання та взаємооцінювання портфоліо, оцінювання результатів неформальної освіти; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКП 3. Модернізація сучасної професійної освіти</p>	<p>лекції – проблемний виклад, технологія «перевернутого» навчання, актуалізація знань; семінарські заняття – пошуково-евристичний (обговорення складних і дискусійних питань, аналіз науково-педагогічної преси, створення індивідуальних чи групових проектів, презентація проектних пропозицій); самостійна робота – підготовка доповідей і презентацій, виконання індивідуальних завдань</p>	<p>поточний: усне опитування з питань самопідготовки, оцінювання виступів та активності під час колективних дискусій і обговорень на семінарах, оцінювання проектних пропозицій, оцінювання рівня виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань співбесіда з викладачем; підсумковий – екзамен</p>
<p><i>ПРО1. Демонструвати глибоке знання та розуміння філософсько-методологічних засад наукового знання, загальних проблеми пізнання, філософсько-педагогічних концепцій, особливостей наукової творчості, історичних і теоретико-методологічних засад організації наукової діяльності, методології та методів організації та проведення наукових досліджень, що дають змогу переосмислювати і поглиблювати педагогічну науку</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОКЗ 3. Філософія науки</p>	<p>лекції – словесні та наочні методи навчання із елементами мозкового штурму; практичні заняття – частково-пошуковий (самостійне виконання завдань, розв'язання задач тощо); консультації – словесний та дискусійний методи</p>	<p>поточний: усне чи письмове опитування, контрольні роботи, контроль за самостійною роботою, оцінка активності на занятті, підготовка доповідей; підсумковий – екзамен</p>
		<p>ОКЗ 4. Методологія та організація наукових досліджень</p>	<p>лекції – інформаційно-ілюстративний (лекційний виклад з комп'ютерними презентаціями, пояснення, аналіз схем, таблиць); семінарські заняття – частково-пошуковий (виступи здобувачів із презентаціями, обговорення виступів, аналіз результатів наукових робіт); практичні заняття – дослідницький (робота в малих групах; виконання вправ і практичних завдань; розрахункові роботи); самостійна робота – підготовка виступів і</p>	<p>поточний: оцінювання активності під час лекції, семінарських і практичних занять; оцінювання підготовки і презентації виступів на семінарах; якість виконання вправ, практичних та індивідуального завдань; колоквиум; тестування; підсумковий – екзамен</p>

<i>та освітні концепції</i>			презентацій, виконання індивідуальних завдань (реферату, анотації)
---------------------------------	--	--	--